

GŁOS

KATOLICKI VOIX CATHOLIQUE

Nr 30/2015 (2600) Rok LVII 30.8-6.9.2015

Wychowywać...

(str. 2)

TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ
HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE

1,55 €

Fot. Paweł Osikowski

Wychowywać do pełni człowieczeństwa

Z Listu Pastorskiego Episkopatu Polski na początek roku szkolnego (z okazji V Tygodnia Wychowania).

Drodzy Rodzice, Nauczyciele i Wychowawcy,
Droga Młodzieży, Kochane Dzieci!

Zwoli Bożej Opatrności wchodzimy w nowy rok szkolny. Dla jednych będzie on początkiem nowego etapu życia, dla innych kontynuowaniem zdobywania wiedzy o człowieku, świecie i Bogu. Wszystkich, a zwłaszcza rodziców i wychowawców, zachęcamy do refleksji nad wszechstronną formacją człowieka. (...).

Przykładem całościowego wychowania człowieka jest działalność św. Jana Bosko (1815-1888), założyciela rodziny salezjańskiej, którego dwusetna rocznica urodzin przypada w tym roku. Proponował on system wszechstronnego wychowania młodego człowieka, przygotowując dzieci i młodzież do uczestnictwa w życiu społecznym, zawodowym i kulturalnym. Uczył także świadomego podejmowania zadań chrześcijanina w świecie współczesnym. Ks. Jan Bosko – jak podkreślił ostatnio papież Franciszek – „dał metodę wychowawczą na dzisiejsze czasy” (List do Przełożonego Generalnego Salezjanów, 24 czerwca 2015 r.).

1. Jezus Chrystus na drodze naszego rozwoju

W Ewangelii według św. Marka, jest przedstawiona scena uzdrowienia człowieka głuchoniemego. Zdumieni świadkowie tego wydarzenia skomentowali je jednoznacznie: „Dobrze uczynił wszystko” (Mk 7, 37). Opinię tę możemy odnieść do całego życia i działania Jezusa Chrystusa, który właśnie dobro człowieka uczynił celem swojej zbawczej działalności. W pojęciu dobra mieści się zarówno troska o kondycję fizyczną, jak i duchową. Chrystus przyszedł bowiem po to, aby człowiek miał życie i to w całej pełni.

A św. Jakub Apostoł oddaje zasadę obowiązującą wszystkich chrześcijan: w wierze nie można dokonywać żadnych rozróżnień ze względu na osoby, ich status, pochodzenie, wygląd czy pozycję społeczną. Każdy człowiek jest równy przed Panem Bogiem, który pragnie pełnego rozwoju człowieka, oferując mu zarówno określone wartości, jak i sposoby ich realizowania. Wskazówki te można znaleźć w bogatej tradycji, praktyce i nauce Kościoła, jak to uczynił św. Jan Bosko. Jego wychowankowie nie wahali się podejmować stawianych im wyzwań, by przeżywać życie radośnie, a jednocześnie odpowiedzialnie, doświadczając jego pełni i w konsekwencji osiągając szczęście.

Najbardziej istotne w wychowaniu ku pełni człowieczeństwa jest jednak to, by na drodze własnego rozwoju chcieć i umieć przyjąć Jezusa. On jest Tym, który wyzwala i uzdrawia, On troszczy się o dobro materialne i dobro duchowe, o życie doczesne i wieczne, aby dać każdemu człowiekowi szansę uczestnictwa w pełni życia.

2. W służbie rozwoju pełnego człowieka

Zarówno myśl, jak i praktyka wychowawcza, która zakłada pełny rozwój człowieka, jest wciąż pielęgnowana w Kościele. Święty Jan Bosko zawarł swoje zasady w trzech pojęciach: rozum,

religia i miłość wychowawcza. Catej formacji nadał zaś kierunek prewencyjny, czyli zapobiegawczy.

Niestety, dzisiaj dostrzegamy niebezpieczną tendencję odchylenia w wychowaniu od trwałego i sprawdzonego systemu wartości. Wybiórcze przyjmowanie zasad moralnych wprowadza człowieka w stan życiowej niepewności i zagubienia i prowadzi do chaosu. To z kolei uniemożliwia jego pełny rozwój i zatrzymuje uwagę jedynie na namiastkach szczęścia, na zaspokajaniu przyziemnych potrzeb, nie zawsze koniecznych do życia. Tymczasem dla człowieka, zwłaszcza młodego, ważne jest poczucie stabilności i bezpieczeństwa, potrzebne jest mądre towarzyszenie mu oraz stawianie wyzwań na miarę jego pragnień i ideałów. Młody człowiek potrzebuje rozropnej korekty zachowań, świadomości, że w poszukiwaniu swojej życiowej drogi nie jest zdany tylko na siebie samego. Niezależnie od głoszonych dzisiaj fałszywych twierdzeń o samowystarczalności, młody człowiek wciąż potrzebuje przewodników, mistrzów, autorytetów i wiarygodnych świadków, żyjących wartościami.

a) Rola rozumu w wychowaniu

Rozumne wychowanie przejawia się w postawach wyrozumiałości, cierpliwości dialogu, mądrego rozwiązywania zaistniałych konfliktów, jak również w poszukiwaniu wartości pociągających młodego człowieka. Dzisiaj obserwujemy niepokojący wzrost działań wychowawczych, w których neguje się wszelki rodzaj wysiłku, mądrej dyscypliny, a przyzwala się na spełnianie zachcianek dziecka. W tym kontekście rozum jawi się jako czynnik wprowadzający potrzebną równowagę.

b) Znaczenie religii w wychowaniu

Religia jest uznaniem prawdy o zdolności otwierania się człowieka na Boga. Uwzględnianie jej w procesie wychowawczym ukierunkowuje na prawdę i dobro oraz pozwala człowiekowi na trafny wybór wartości.

Według św. Jana Bosko, głębokie zjednoczenie z Panem Jezusem wyzwala człowieka od lęku przed złem i śmiercią, obdarza niezbędną siłą do zmagania o dojrzałą wiarę, zdolną do obrony osobistych przekonań religijnych.

W otwieraniu się na Boga wielkie znaczenie ma modlitwa, życie sakramentalne, liturgia, a także aktywna obecność we wspólnocie kościelnej. Dlatego filarami wychowania ku pełni człowieczeństwa są: Eucharystia, pokuta, nabożeństwo do Matki Bożej i miłość do Kościoła.

Obecność religii w procesie wychowawczym nadaje mu o wiele głębszy sens. W Polsce od 25 lat wszechstronnemu wychowaniu dzieci i młodzieży służy między innymi katecheza w szkole. To właśnie praca dydaktyczna katechetów stanowi nieocenioną pomoc w realizowaniu zadań wychowawczych szkoły.

c) Istota miłości wychowawczej

To miłość pobudza i mobilizuje wychowawców do oddania się dobru wychowanków. Sprawia, że są oni gotowi do poświęceń i trudów, nie bacząc na pojawiające się przeciwności. Święty Jan Bosko mówił do swoich wychowanków: „Dla was żyję, dla was pracuję, dla was jestem gotowy oddać moje życie”. Tak też było. To dla młodzieży tworzył oratoria, szkoły, wydobywał zagubionych z więzień i przygotowywał ich do wejścia w życie społeczne, zawodowe i kulturalne.

Niezwykle istotne jest, aby wspólnota, w której wzrasta młody człowiek, była przeniknięta klimatem miłości, stając się w pewien sposób jego rodziną. Człowieka można wychować tylko wtedy, gdy znajdzie on przyjazne i pełne miłości środowisko. Wychowankowie powinni mieć świadomość, że są kochani, dlatego powiedzenie św. Jana Bosko, że „wychowanie jest sprawą serca”, wciąż inspiruje i wskazuje właściwy kierunek działań wychowawczych.

ciąg dalszy na str. 5

Telegram z powrotami

Bo to koniec letnich miesięcy i szkolnych wakacji, i trzeba wrócić do rzeczywistości codziennej, i dni coraz krótszych... I znowu ta praca, nauka, biegania, krzątania, kłopoty same i ranne wstawanie. Jednocześnie wracamy jednak do własnych, domowych pieleszy, wygodnych pantofli, czterech kątów, starych, pocziwych przyzwyczajęń i świeżej bagietki też. I w ten sposób oto okazuje się nagle, że nie ma tego złego co by na dobre nie wyszło... przynajmniej trochę. I trzeba się tego trzymać i tym pocieszać - w zattoczonym metrze, albo wędrując do szkoły w deszczu, z ciężkim sercem i torniostrem. Jednocześnie bowiem skończyły się przecież najgorsze upaty, komary kąśliwe, korki na Autostradzie Stońca i rozłąki wszelakie... z najbliższymi i wrogami. No właśnie, trzeba tylko umieć dostrzec pozytywne aspekty własnej egzystencji na tym też padale. Powróćmy zatem bez nadmiernych uprzedzeń i żali do... naszej normalności, którą możemy przecież próbować chociaż kształtować i ulepszać, zwłaszcza z nowymi siłami i nadziejami, które wstąpiły w nas podczas minionego bezpowrotnie urlopu. A w wolnej chwili przejrzymy letnie zdjęcia z Toskanii, Pizy, Kasprowego czy Normandii.

PO.

rys. Leszek Biernacki

W NUMERZE MIĘDZY INNYMI:

- | Przed pierwszym dzwonkiem – str. 5
- | Poszukiwacz Wyklętych – str. 8
- | Francuskie absurdy – str. 10
- | Épisodes caniculaires – str. 11
- | Zaproszenie – str. 15

Z SATYRYCZNEJ TEKI L. B.

Prezydentura powtórnej nadziei

Marian Miszański

Na czasy PRL spojrzeć można jak na okres prawie półwiecza, w którym historyczny naród polski – zdziesiątkowany wojną i poddany nowej okupacji – dzielił terytorium państwa z polskojęzyczną wspólnotą rozbójniczą, do której odwoływali się komuniści postawieni przez Stalina na czele tego satelickiego państwa. Fakt, że najbardziej znaczące resorty i stanowiska sowieci powierzyli komunistom pochodzenia żydowskiego, więc – by tak rzec – podwójnie wyobcowanym z narodu, którymi zarządzali – miał swe konsekwencje.

Rok 1989 przyniósł wprawdzie zmiany polityczne, ale „komunizm nie upadł w roku 1989” – jak to radośnie i nawinie obwieściła wówczas pewna aktorka. PRL zmutował: wskutek zmywy spod „okrągłego stołu” przybrał tylko demokratyczne dekoracje. Były wybory, owszem, ale koncesjonowane: z pulą mandatów zastrzeżonych „pod stołem” dla komunistów; a i pośród „solidarnościowych” postów i senatorów nie brakowało SB-eckiej agentury – stąd tak ciężkie późniejsze boje o lustrację; powstawały, a jakże, partie polityczne – w większości zakładane przez tęże SB-ecką agenturę; nastąpiło jednak przede wszystkim potężne uwłaszczenie się PZPR-owskich i bezpieckiackich gremiów (WSI, SB) z narodowego majątku, przy olbrzymiej grabieży finansów – via ostawiony Fundusz Obsługi Zadłużenia Zagranicznego. Wskutek tego i media – czwarta

przecież władza w demokracji – pozostały w rękach „budowniczych PRL”. Jeśli zmiana polityczna z roku 1989 dawała tylko szansę polskiej wspólnoty narodowej – wymierne zyski, korzyści i wielkie bogactwo przyniosła tej „wspólnocie równoległej”, PRL-owskiej wspólnotie rozbójniczej. Znamienny fakt: komunistyczne Wojskowe Służby Informacyjne rozwiązane zostały dopiero w 2006 roku!

ciąg dalszy na str. 6

ZAPRENUMERUJ „GŁOS KATOLICKI”

W prenumeracie będziesz otrzymywał „Głos...” bezpośrednio do domu wcześniej i taniej.

Imię i nazwisko: _____ Rok (56,60 €) Pół roku (30,30 €) Miesiąc (5 €)

Adres: _____ Przyjaciele „Głosu...” (69,60 €) PDF/e-mail (49,90 €)

Telefon: _____ Zaznacz tutaj jeśli jest to Twoja pierwsza prenumerata i wygraj 2 dodatkowe darmowe miesiące abonamentu!

Czeki prosimy wystawiać na
Głos Katolicki – Voix Catholique
263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris;

Konto we Francji: CCP 12 777 08 U Paris – Voix Catholique/Głos Katolicki
Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejneka – rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles – CCP 000-1637856-11
w Niemczech: Głos Katolicki – Commerzbank Hannover – BLZ 250 400 66 – konto n°791177900

KUPON
PRENUMERATYKUPON
PRENUMERATY

LITURGIA SŁOWA

XXII Niedziela zwykła Rok B

PIERWSZE CZYTANIE

Pwt 4,1-2.6-8

Czytanie z Księgi Powtórzonego Prawa

Mojżesz powiedział do ludu izraelskiego: „A teraz, Izraelu, słuchaj praw i nakazów, których uczyć was wypetniać, abyście żyli i doszli do posiadania ziemi, którą wam daje Pan Bóg waszych ojców. Nic nie dodacie do tego, co ja wam nakazuję, i nic z tego nie odejmiecie, zachowując nakazy waszego Pana Boga, które na was nakładam. Strzeżcie ich i wypetniajcie je, bo one są waszą mądrością i umiejętnością w oczach narodów, które usłyszawszy o tych prawach, powiedzą: «Z pewnością ten wielki naród to lud mądry i rozumny». Bo któryż naród wielki ma bogów tak bliskich, jak Pan Bóg nasz, ilekroć Go wzywamy? Któryż naród wielki ma prawa i nakazy tak sprawiedliwe, jak całe to Prawo, które ja wam dziś daję?”

PSALM RESPONSORIJNY

Refren: Prawy zamieszka w domu Twoim, Panie.

DRUGIE CZYTANIE

Jk 1,17-18.21b-22.27

Czytanie z Listu św. Jakuba Apostoła

Bracia moi umiłowani: Każde dobro, jakie otrzymujemy, i wszelki dar doskonały zstępuje z góry, od Ojca światła, u którego nie ma przemiany ani cienia zmienności. Ze swej woli zrodził nas przez słowo prawdy, byśmy byli jakby pierwocinami Jego stworzeń. A przyjmijcie w duchu łagodności zaszczerpione w was słowo, które ma moc zbawić dusze wasze. Wprowadzajcie zaś słowo w czyn, a nie bądźcie tylko słuchaczami oszukującymi samych siebie. Religijność czysta i bez skazy wobec Boga i Ojca wyraża się w opiece nad sierotami i wdowami w ich utrapieniach

EWANGELIA

Mk 7,1-8.14-15.21-23

Słowa Ewangelii wg św. Marka

Zebrał się u Jezusa faryzeusz i kilku uczonych w Piśmie, którzy przybyli z Jerozolimy. I zauważyli, że niektórzy z Jego uczniów brali posiłek nieczystymi, to znaczy nieumytymi rękami. Faryzeusze, bowiem i w ogóle Żydzi, trzymając się tradycji starszych, nie jedzą, jeśli sobie rąk nie obmyją, rozluźniając pięść. I gdy wrócą z rynku, nie jedzą, dopóki się nie obmyją. Jest jeszcze wiele innych zwyczajów, które przejęli i których przestrzegają, jak obmywanie kubków, dzbanków, naczyń miedzianych. Zapytali Go, więc faryzeusze i uczeni w Piśmie: „Dlaczego twoi uczniowie nie postępują według tradycji starszych, lecz jedzą nieczystymi rękami?” Odpowiedział im: „Słusznie prorok Izajasz powiedział o was, obtudnił, jak jest napisane: «Ten lud czci mnie wargami, lecz sercem swym daleko jest ode mnie. Ale czci na próżno, ucząc zasad podanych przez ludzi». Uchyliście przykazanie Boże, a trzymacie się ludzkiej tradycji”. Potem przywołał znowu tłum do siebie i rzekł do niego: „Słuchajcie mnie wszyscy i zrozumiejcie. Nic nie wchodzi z zewnątrz w człowieka, co mogłoby uczynić go nieczystym; lecz co wychodzi z człowieka, to czyni człowieka nieczystym. Z wnętrza, bowiem, z serca ludzkiego pochodzą złe myśli, nierząd, kradzieże, zabójstwa, cudzołóstwa, chciwość, przewrotność, podstęp, wyuzdanie, zazdrość, obelgi, pycha, głupota. Wszystko to zło z wnętrza pochodzi i czyni człowieka nieczystym”. □

LITURGIA SŁOWA

Święto
Narodzenia NMP

PIERWSZE CZYTANIE

Mi 5,1-4a

Czytanie z Księgi proroka Micheasza

Tak mówi Pan: „A ty, Betlejem Efrata, najmniejsze jesteś wśród plemion judzkich. Z ciebie Mi wyjdzie Ten, który będzie władał w Izraelu, a pochodzenie Jego od początku, od dni wieczności. Przeto Pan wyda ich aż do czasu, kiedy porodzi mająca porodzić. Wtedy reszta braci Jego powróci do synów Izraela. I powstanie, i będzie ich pasterzem mocą Pana, przez majestat imienia Pana, Boga swego. Będą żyli bezpiecznie, bo Jego władza rozciągnie się aż do krańców ziemi. A On będzie pokojem”.

PSALM RESPONSORIJNY

Refren: Duch mój się raduje w Bogu, Zbawcy moim

EWANGELIA

Mt 1,1-16.18-23

Słowa Ewangelii wg św. Mateusza

Rodowód Jezusa Chrystusa, syna Dawida, syna Abrahama. Abraham był ojcem Izaaka; Izaak ojcem Jakuba; Jakub ojcem Judy i jego braci; Juda zaś był ojcem Faresa i Żary, których matką była Tamar. Fares był ojcem Ezrona; Ezron ojcem Arama; Aram ojcem Aminadaba; Aminadab ojcem Naassona; Naasson ojcem Salmona; Salmon ojcem Booza, a matką była Rachab. Booz był ojcem Obeda, a matką była Rut. Obed był ojcem Jessego, a Jesse ojcem króla Dawida. Dawid był ojcem Salomona, a matką była dawna żona Uriasza. Salomon był ojcem Roboama; Roboam ojcem Abiasza; Abiasz ojcem Asy; Asa ojcem Jozafata; Jozafat ojcem Jorama; Joram ojcem Ozjasza; Ozjasz ojcem Joatama; Joatam ojcem Achaza; Achaz ojcem Ezechiasza; Eze-

chiasz ojcem Manassesa; Manasses ojcem Amosa; Amos ojcem Jozjasza; Jozjasz ojcem Jechoniasza i jego braci w czasie przesiedlenia babilońskiego. Po przesiedleniu babilońskim Jechoniasz był ojcem Salatiela; Salatiel ojcem Zorobabela; Zorobabel ojcem Abiuda; Abiud ojcem Eliakima; Eliakim ojcem Azora; Azor ojcem Sadoka; Sadok ojcem Achima; Achim ojcem Eliuda; Eliud ojcem Eleazara; Eleazar ojcem Mattana; Mattan ojcem Jakuba; Jakub ojcem Józefa, męża Maryi, z której narodził się Jezus, zwany Chrystusem. Z narodzeniem Jezusa Chrystusa było tak. Po zaślubinach Matki Jego, Maryi, z Józefem, wpiertw nim zamieszkali razem, znalazła się brzemienną za sprawą Ducha Świętego. Mąż Jej, Józef, który był człowiekiem sprawiedliwym i nie chciał narazić Jej na zniestawienie, zamierzał oddać Ją potajemnie. Gdy powziął tę myśl, oto anioł Pański ukazał mu się we śnie i rzekł:

„Józefie, synu Dawida, nie bój się wziąć do siebie Maryi, twej Małżonki; albowiem z Ducha Świętego jest to, co się w Niej poczęło. Porodzi Syna, któremu nadasz imię Jezus, On, bowiem zbawi lud od jego grzechów”. A stało się to wszystko, aby się wypełniło słowo Pańskie powiedziane przez Proroka: „Oto Dziewica pocznie i porodzi Syna, któremu nadasz imię Emanuel”, to znaczy „Bóg z nami”. □

Wychowywać do pełni człowieczeństwa ciąg dalszy ze str. 3

Dziś obserwuje się w wychowaniu tak rodzinnym, jak i szkolnym pewien rodzaj deficytu miłości, a sama miłość jest poddawana wielorakim próbom. Propozycja wychowywania w miłości i przez miłość jest więc wciąż potrzebnym, a nawet pilnym zadaniem. Tylko miłość jest w stanie wydobyć z człowieka to, co najbardziej piękne i szlachetne.

3. Potrzeba wychowania do pełni człowieczeństwa

Spośród zagrożeń, jakie pojawiają się w naszych czasach, najbardziej niebezpieczne wydają się te, które promują wybiórcze, fragmentaryczne spojrzenie na wychowanie. Akcentowanie kwestii ekonomicznych i ograniczanie zainteresowań do przyjemności, pomijając sferę duchową człowieka, zmierza do jego niepełnego wychowania.

Przed rodzicami, nauczycielami, katechetami i duszpastorzami pojawia się zatem pilne zadanie troski o wszechstronne wychowanie, prowadzące do pełni i piękna życia. Zwracamy się więc do Was z gorącym apelem, abyście podjęli trud cało-

ściowego wychowania człowieka. Pamiętajmy, z jaką aprobatą ze strony samych młodych spotkało się zdanie wypowiedziane przez św. Jana Pawła II: „Musicie od siebie wymagać, nawet gdyby inni od was nie wymagali” (Częstochowa, 18 czerwca 1983 r.). Wychowanie bez wyrzeczeń, poświęcenia i ducha ofiarności, bez stawiania wymagań nie osiągnie celu, jakim jest ukształtowanie pełnego człowieczeństwa.

Zachęcamy wszystkich, by na miarę swoich możliwości włączyli się w przeżywanie tegorocznego Tygodnia Wychowania (13-19 września). Pamiętajmy przede wszystkim o osobistej i wspólnotowej modlitwie za wychowawców i wychowanków. Odważnie podejmujemy refleksję nad wychowaniem, jakie dokonuje się w naszych rodzinach, szkołach i parafiach. Szukajmy przy tym sposobów wzajemnej współpracy.

Na piękny i odpowiedzialny trud wychowywania do pełni człowieczeństwa wszystkim z serca błogostawimy i polecamy Maryji, Wychowawczyni Syna Bożego. □

Kardynałowie, Arcybiskupi i Biskupi

Przed pierwszym dzwonkiem

Jolanta Goryczka

Kończą się wakacje, dla jednych może za krótkie, dla innych zbyt długie.

Może były to wakacje spędzone w górach lub nad morzem, na koloniach, obozach, u babci lub po prostu w domu, w kraju czy za granicą, w zależności od pomysłu i możliwości. Ważne aby spełniły swoją funkcję, daty wytchnienie po roku pracy w szkole i „naładowały akumulatory”. Uczniowie i nauczyciele wypoczęci, opaleni, bogatsi o wakacyjne przygody wracają początkiem września do szkoły. O czym warto pamiętać w tym nowym roku szkolnym?

Należy zdać sobie sprawę, że szkoła to nie tylko budynek, sale lekcyjne, podręczniki, zeszyty. Szkoła to przede wszystkim ludzie, którzy ją tworzą, ich zaangażowanie, współdziałanie i zwykła ludzka życzliwość. Aby szkoła mogła dobrze funkcjonować i spełniać swoją rolę muszą zgodnie funkcjonować i wzajemnie się wspierać trzy jej podmioty: nauczyciele, uczniowie oraz rodzice.

Sobór Watykański II w Deklaracji o wychowaniu uczy, iż szkoła „mocą swego postannictwa kształtuje (...) władze umysłowe, rozwija zdolność wydawania prawidłowych sądów, wprowadza w dziedzictwo kultury wytworzonej przez przeszłe pokolenia, kształci zmysł wartości, przygotowuje do życia zawodowego, sprzyja dyspozycjom do wzajemnego zrozumienia się, stwarzając przyjazne współzycie wśród wychowanków różniących się charakterem czy pochodzeniem”.

Abym sprostać tym zadaniom, nauczyciel nie może być tylko dobrym rzemieślnikiem, nie może wykonywać pracy w ściśle określonym czasie, nie może posługiwać się jedynie jakimś schematem czy procedurą. Praca nauczyciela nie polega na przekazywaniu wiedzy w postaci hasel encyklopedycznych, ale wymaga wysiłku, by najpierw zbudować autorytet, a następnie być przewodnikiem ucznia po krainie wiedzy. Praca nauczyciela jest jednocześnie zawsze pracą

wychowawczą. Nie da się oddzielić od siebie nauczania i wychowania. Każde działanie nauczyciela ma charakter wychowawczy, najlepszą zaś jego metodą jest osobisty przykład. Stwierdzenie, że zawód nauczyciela to powołanie, nie może być sloganem.

Jaki jest uczeń 2015 roku? Trudno według jednego schematu opisać sześciolatka rozpoczynającego edukację w szkole podstawowej i osiemnastolatka, który za kilka miesięcy przystąpi do egzaminu maturalnego. Są jednak i pewne cechy wspólne współczesnego ucznia. Przede wszystkim jest to ciekawość otaczającego świata; od mądrości nauczycieli zależy aby tę ciekawość systematycznie rozbudzać. Drugą cechą jest kreatywność, indywidualny sposób rozwiązywania zadań (nie tylko w rozumieniu zadań szkolnych), o ile tylko dorośli pozwolą dziecku na samodzielność i wesprą go. Współczesny uczeń umie doskonale korzystać ze zdobyczy cywilizacyjnych, ale często ma problemy z prostymi czynnościami życiowymi, a jeszcze większe z nawiązaniem dobrych relacji międzyludzkich. Dzieci potrzebują więc wsparcia zarówno rodziców jak i nauczycieli – wychowawców.

Współczesna szkoła nie może dobrze funkcjonować bez udziału rodziców. W Liście do Rodzin Jana Pawła II czytamy: „Bezpośrednimi wychowawcami w stosunku do swoich dzieci pozostają zawsze na pierwszym miejscu rodzice (...). Wszyscy inni uczestniczą w procesie wychowawczego działania poniekąd w imieniu rodziców, w oparciu o ich zgodę, a w pewnej mierze nawet ich zlecenie.” Niestety coraz częściej, zdarzają się rodzice, którzy z różnych względów zaniedbują swoje dzieci i wtedy instytucje zewnętrzne przejmują większość zadań wychowawczych. Innym bardzo niepokojącym zjawiskiem, są sytuacje, kiedy rodzic żąda od szkoły, aby jego dziecko traktować w szczególny sposób i np. usprawiedliwia niewłaściwe zachowania dziecka. Jednak

większość rodziców doskonale wywiązuje się ze swoich obowiązków i uczestniczy w aktywnym udziale w życiu szkoły.

Przed szkołą pojawiają się coraz to nowe wyzwania. W Polsce w bieżącym roku szkolnym rozpoczyna naukę sześciolatki, realizowany będzie program dotacyjny na podręczniki dla klas I, II i IV szkoły podstawowej oraz klasy I gimnazjum. Wchodzi też w życie zmiany dotyczące m.in. oceny uczniów.

MEN ogłosiło rok szkolny 2015/16 Rokiem Otwartej Szkoły. Uruchomiono portal www.naszaedukacja.men.gov.pl, na którym każdy zainteresowany może wziąć udział w debacie na temat polskiej edukacji.

W nowym roku szkolnym życzymy uczniom, a szczególnie tym, którzy rozpoczynają przygodę z nauką, aby spełniły się ich marzenia o szkole i by zdobyta wiedza umożliwiała osiągnięcie kolejnych sukcesów. By szkoła była tym miejscem, do którego z chęcią będą powracać. Niech nie zabraknie im energii i zapału w zdobywaniu wiedzy, rozwijaniu swoich pasji i kształtowaniu charakterów. Dla nauczycieli niech będzie to rok nowych wyzwań. Zaangażowanie i profesjonalizm w nauczaniu i wychowaniu niech będą źródłem satysfakcji i spełnienia zawodowego, a przy tym uznania i wdzięczności. Wszystkim rodzicom życzymy cierpliwości, konsekwencji, a przede wszystkim miłości w wychowywaniu dzieci oraz miłych przeżyć związanych z osiągnięciami pociech. □

Prezydentura powtórnej nadziei *ciąg dalszy ze str. 3*

Brak terroru i wolność słowa (niszowa, bo niszowa, ale jednak) powoli robią jednak swoje: naród polski odnajduje swą tożsamość, rzecz można – odzyskuje ją mozolnie, powoli lecz systematycznie. Nie sposób przecenić w tym trudnym procesie roli polskiego duchowieństwa, mimo wysiłków neo-marksistów spod znaku „politycznej poprawności” i żydowskiego lobby politycznego, by Kościół rozbijać, by tworzyć nowe wersje stalinowskiej „żywej cerkwi” w postaci nowych „księży-patriotów”: kiedyś patronował im PAX, dzisiaj – „Gazeta Wyborcza”. Odzyskiwaniu tożsamości narodowej w obecnej III RP towarzyszy proces – jeszcze trudniejszy – odzyskiwania podmiotowości politycznej. Dotąd szto tu jak po grudzie: „pierwszy prezydent nie-komunistyczny” okazał się TW „Bolkem”; rząd Jana Olszewskiego, premiera spoza spodstolnego układu, obalono w jedną noc; ustawę lustracyjną ograniczono maksymalnie, podobnie jak działalność Instytutu Pamięci Narodowej (tzw. Zbiór Zastrzeżony IPN, zawierający „kompromaty” czołowych „liderów transformacji” pozostaje do dzisiaj utajniony, podobnie jak Aneks do Raportu o likwidacji WSI!); prezydentura Lecha Kaczyńskiego atakowana była z niespotykaną nienawiścią i zjadłością, a skończyła się „katastrofą smoleńską”, co do której mało kto ma wątpliwości, iż była skutkiem zamachu. „Inspiracja wyszła z Warszawy, wykonanie było rosyjskie” – taką opinię ustuszałem z kręgów wojskowych. W pełni ją podzielałem wcześniej.

Obecna Konstytucja (uchwalona w 1997 roku) zmarginalizowała rolę prezydenta. Ma on inicjatywę ustawodawczą i prawo weta wobec ustaw, ale skuteczność obydwu tych instrumentów zależy od większości parlamentarnej. Prezydent jest także „zwierzchnikiem sił zbrojnych”, ale iluzorycznym, raczej tytularnym, niż rzeczywistym. Prezydent ma też wpływ na obsadę niektórych stanowisk państwowych, ale musi się tu dzielić swym imperium z

innymi decydentami. Ma do dyspozycji (kto wie, czy to nie jego najważniejszy atrybut) prawie 500-osobową Kancelarię i, oczywiście, możliwość bezpośrednich kontaktów z przywódcami innych państw. Ma wreszcie – co ważne dla budowania politycznej samowiedzy narodu – możliwość zwracania się bezpośrednio do obywateli, więc do komentowania i recenzowania polityki.

Dlaczego autorzy obecnej Konstytucji (byli to postkomuniści i Unia Wolności) tak pomniejszyli rolę prezydenta III RP? Sądzę, iż właśnie dlatego, że przewidywali ów powolny, żmudny – ale jednak nieuchronny – proces emancypacji politycznej polskiej wspólnoty narodowej i równie długi, powolny, oporny – ale jednak – proces erodowania wspólnoty rozbójniczej, którą wówczas reprezentowali. Obawiano się, że w toku obydwu tych równoległych procesów powszechne wybory prezydenckie mogą wynieść do władzy kogoś spoza spodstolnego układu, reprezentanta polskiej wspólnoty narodowej. Przy takich kalkulacjach powierzenie mu silnej prezydentury było dla tego układu bardzo niebezpieczne. Ba! Nawet tak słabo umocowana prezydentura okazała się niebezpieczna, gdy objął ją Lech Kaczyński.

Powiedzieć więc można, że prezydent Andrzej Duda – obejmując prezydenturę o identycznych kompetencjach – „wstępuje do tej samej rzeki”. Lecz „czy inne w międzyczasie naptynęły do niej wody”? Katastrofa smoleńska – nawet przy założeniu, że była tylko katastrofą – całym swym ohydny, skandalicznym kontekstem pokazała, jak zdeterminowana jest „wspólnota rozbójnicza” w politycznej walce o zachowanie spodstolnych wpływów. Gdy więc nowy prezydent podkreśla mocno w swych wystąpieniach, że chce „odbudować wspólnotę” – rodzi się pytanie: czy będzie to odbudowywanie polskiej wspólnoty narodowej, czy też próba jednania dwóch obecnych wspólnot, tej polskiej – z tą post-PRL-owską?

Zasza też dość istotna zmiana w polityce międzynarodowej:

Z KRAJU

- „Nie zagraża nam państwo wyznaniowe, ale kłamstwo udające prawdę i grzech udający dobro” – te słowa metropolity częstochowskiego abpa Wacława Depo podczas uroczystości Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny na Jasnej Górze wywołały lewicowy kociokwik w mediach.
- Konieczność wzmocnienia wysiłków na rzecz pokoju na Ukrainie z udziałem szerokiej koalicji partnerów, w tym Polski – to tematy rozmowy telefonicznej prezydentów Polski i Ukrainy. olski prezydent zapewnił też Poroszenkę o woli intensywnej i dobrej współpracy.
- 15 sierpnia, rocznica zwycięskiej Bitwy Warszawskiej w wojnie 1920 r., został ogłoszony świętem Wojska Polskiego w 1923 r. i pozostawał nim do roku 1947. Później święto wojska obchodzono 12 października, w rocznicę bitwy pod Lenino. Od 1992 r. świętem Wojska Polskiego ponownie stał się 15 sierpnia. Prezydent A. Duda odebrał w tym dniu m.in. wojskową defiladę i wziął udział w Mszy św..
- W pierwszym zagranicznym wywiadzie prezydent A. Duda powiedział, że „NATO traktuje Polskę jak kraj buforowy” i wezwał do ustanowienia w Polsce statych baz paktu. Skrytykował też unijną politykę klimatyczną.
- Pierwszą wizytę zagraniczną Prezydent A. Duda składa 23 sierpnia w Estonii, w rocznicę podpisania paktu Ribbentrop-Mołotow. W ciągu pierwszych 100 dni urzędowania odwiedzi także Berlin, Nowy Jork, Londyn, Bukareszt oraz Pekin. Poinformowano, że trwają rozmowy na temat wizyty w Brukseli i Paryżu oraz spotkania z prezydentem Ukrainy Petrem Poroszenką.
- Premier E. Kopacz powiedziała, że w budżecie na

rok 2016 r. nie ma środków na realizację projektu 500 zł na dziecko. Pożyjemy, zobaczymy?

- Premier E. Kopacz zadeklarowała, że nadal będzie realizować swoje wyjazdowe posiedzenia rządu, bo „to jest bardzo dobry sposób na przybliżenie władzy do ludzi”. Opozycja z kolei mówi, że jest to bardzo dobry sposób na kampanię wyborczą za państwowe pieniądze.
- Przedwyborczy gest dla śląskich separatystów? Platforma wstępnie zaakceptowała projekt dający Ślązacom przywileje, jako mniejszości etnicznej.
- W referendum, które ma się odbyć 6 września, Polacy mają odpowiedzieć na trzy pytania dotyczące: jednomandatowych okręgów wyborczych, finansowania partii z budżetu państwa i zmian w systemie podatkowym. PiS chce, by do referendum, dopisać kolejne trzy kwestie, dotyczące: wieku emerytalnego, Lasów Państwowych i obowiązku szkolnego sześciolatek. Dopisanie pytań poparł Paweł Kukiz. PSL zwróciło się natomiast do prezydenta, żeby zrezygnował z referendum. Koszt referendum to 100 mln zł, czyli tyle, ile wynosi subwencja dla partii politycznych na 2 lata.
- W Kancelarii Prezydenta RP trwa audyt pod względem finansowym, kadrowo-administracyjnym oraz merytorycznym. Pieniądze na ten rok wydano w ponad 70%, nie ma też notatek ze spotkań Komorowskiego z zaganicznymi rozmowcami, które podobno znajdują się w... MSZ.
- Helena Hatka zdecydowała się opuścić Platformę Obywatelską. Powodem decyzji są spory światopoglądowe.
- Z sondażu TNS Polska wynika, że wybory wygraloby PiS z wynikiem 41 proc.; na PO zagto-

sowałoby 22 proc. Do Sejmu dostałby się jeszcze tylko Ruch Kukiza z wynikiem 11 proc. Wg IBRiS, 36 proc. głosów zdobyłby obóz Zjednoczonej Prawicy z PiS na czele, a dalej Platforma Obywatelska, na którą chce głosować 24 proc. badanych. Na trzecie miejsce awansowała Zjednoczona Lewica (współtworzona przez m.in. SLD, Twój Ruch, Zielonych i Unię Pracy – 8 proc.). W sejmie znalazłby się jeszcze trzy formacje, które cieszą się ex aequo poparciem 6 proc. – Nowoczesna, Ruch Kukiza i PSL. Millward Brown daje PiS 35 proc., a PO – 26 proc. Na trzecim miejscu z 12 proc. było ugrupowanie Pawła Kukiza.

- Wprowadzone rozporządzeniem Rady Ministrów ograniczenia w dostawach prądu. I tak oto po wielu latach pojawił się... 20 stopień zasilania.
- Pomnik Anny Walentynowicz został odstonięty w Gdańsku. Monument powstał z inicjatywy miejscowego Stowarzyszenia „Godność”. Legendarna działaczka „Solidarności” zginęła 10 kwietnia 2010 r. w katastrofie lotniczej pod Smoleńskiem.
- Jacek S., Polak mieszkający na stałe w Niemczech, jest pierwszym polskim terrorystą-samobójcą. Miał zginąć samobójczym zamachem na rafinerię w irackim Bajdżi w czerwcu tego roku.
- W 2014 r. zawarto w Polsce i za granicą, co najmniej 15,3 tys. małżeństw polsko-cudzoziemskich. Z danych GUS wynika, że, w co 14. nowym związku partnerami żywiołymi Polek i Polaków byli mieszkańcy innych krajów. Najczęściej mężami zostawali Anglicy, Niemcy i Włosi. Natomiast cudzoziemki stają się żonami stosunkowo mątej liczby Polaków, a wśród wybranek dominują Ukrainki, Rosjanki i Białorusinki. □

wskutek kryzysu ukraińskiego wzmocniona została w Polsce z pewnością agentura amerykańska, więc i pozycja „stronictwa amerykańskiego” względem „stronictwa pruskiego” i „stronictwa rosyjskiego”. A niewątpliwie PiS jest najbardziej pro-amerykański spośród innych partii politycznych w Polsce. Ta druga zmiana może sprzyjać, póki co, i gdy będzie konsekwentnie wykorzystana – odbudowie historycznej wspólnoty narodu.

Trzecia zmiana dopiero się okaże. Jest oczywiste, że zwycięstwo PiS w wyborach parlamentarnych (zwłaszcza, gdyby było wystarczające do samodzielnego utworzenia rządu) byłoby tą z dawna oczekiwaną chwilą, gdy niemal pełnia legalnej władzy w Polsce znalazłaby się w rękach innych, niż wyznała zmowa „okrątego stołu”, w jakie by potem zależności „spodstolni” się nie wiktali. Napisałem „niemal” – gdyż nawet zwycięstwo wyborcze PiS nie wymiecie łatwo ani szybko pozakonstytucyjnych ośrodków władzy, wytworzonych przez bezpieczniackie koterie, nie mówiąc już o wplywach obcych agentur, dla których Polska po roku 1989 stała się równie otwarta, jak bezbronna. Wreszcie – *lats but not east* – zaaprobowana podpisaniem Traktatu Lizbońskiego niesuwerenność państwa też utrudniać może dyktowane polską racją stanu zmiany, reformy, przekształcenia.

Nie spełniłyby się nadzieje, pokładane w prezydenturze Andrzeja Dudy, gdyby poprzestał on na roli komentatora i recenzenta polityki, więc na roli polityka uświadamiającego jedynie naród co do jego rzeczywistego położenia. Tego jednak wykluczyć nie można; a i to, chociaż tak niewiele, byłoby jednym z tych ważnych kroków na długiej drodze historycznego narodu polskiego odzyskiwania swego znaczenia. □

Marian Miszański

Smutna końcówka

Jan Kciuk

Dość smutnie zakończyła się prezydentura Bronisława Komorowskiego. Wręcz z „butem”...

Niedopuszczenie prezydenta-elekta Andrzeja Dudy do wystąpienia w Warszawie 1 sierpnia, odcięcie go od corocznych nominacji generalnych (przyspieszono je z tradycyjnego 15 na 1 sierpnia), czy opróżnianie belwederskiego budżetu (etaty u Komorowskiego w ostatnim momencie otrzymywały osoby pracujące wcześniej na zleceniach) to tylko brak pewnej klasy i złośliwości niemal drobne wobec ostatniej decyzji politycznej Komorowskiego. Chodzi o podpisanie ustawy *in vitro*.

W sprawie tej Ks. Abp Stanisław Gądecki napisał wprost do prezydenta Komorowskiego: „tam gdzie chodzi o życie człowieka nie ma miejsca na żaden kompromis, ale jest miejsce na ograniczenie szkodliwości takiej ustawy”. Była to odpowiedź Przewodniczącego episkopatu na list, który prezydent wysłał do arcybiskupa tuż po podpisaniu ustawy o zapłodnieniu pozaustrojowym. Prezydent stwierdził w nim – „dbam o konsensus” i podkreślił, że jego stanowisko w tej sprawie „jest podkrotowane zarówno troską o wszystkich obywateli Rzeczypospolitej, jak i szacunkiem dla roli Episkopatu w naszym życiu społecznym. Roli budowanej w oparciu o zasadę wzajemnego poszanowania autonomii państwa i Kościoła”. Arcybiskup Stanisław Gądecki postanowił na list odpowiedzieć i odnosząc się do owego argumentu o poszanowaniu autonomii państwa i Kościoła zauważył, że art. 25 Konstytucji, do którego odwołuje się prezydent mówi nie tylko o autonomii, ale także o tym, że Kościół i państwo powinny ze sobą współdziałać „dla dobra człowieka i dobra wspólnego”, a „tego współdziałania dla dobra obywateli Polski niejednokrotnie brakowało i dalej brakuje, szczególnie w obronie praw i godności człowieka od poczęcia do naturalnej śmierci”. Katolicyzm b. prezydenta Komorowskiego chyba nie wytrzymał próby. □

ZE ŚWIATA

Opr. B.D.

- Dalsza aktywizacja rosyjskich wojsk w Donbasie zmusi Ukrainę do wprowadzenia stanu wojennego i mobilizacji całego potencjału wojennego – zagroził szef Rady Bezpieczeństwa Narodowego i Obrony Ołeksandr Turczynow.
- Służba dyplomatyczna UE oceniła, że nagły wzrost przemocy na wschodzie Ukrainy oznacza pogwałcenie porozumień z Mińska.
- Sztab ukraińskiej armii twierdzi, że na czele separatystów w Donbasie stoi wiceszef wojsk lądowych Rosji generał-pułkownik Aleksandr Lencow.
- Rosyjskie wojska w separatystycznych rejonach Gruzji ustawiają znaki graniczne powiększające terytorium samowłańczych republik, próbując przeciąć magistrale prowadzące z Chin do Turcji.
- Wielka Brytania podwoi program szkoleniowy dla ukraińskiej armii i do końca marca 2016 przeszkoli dwa tysiące żołnierzy.
- Sąd Najwyższy Federacji Rosyjskiej oddalił obywatelską skargę na dekret prezydenta Władimira Putina, uznający informacje o stratach w ludziach w operacjach specjalnych w czasie pokoju za tajemnicę państwową.
- Rozmowy w sprawie pełnej normalizacji stosunków między Stanami Zjednoczonymi a Kubą rozpoczną się w połowie września. Tak zapowiedział składający wizytę w Hawanie sekretarz stanu USA John Kerry.
- 32 osoby zginęły w wyniku ataku raketowego przeprowadzonego przez rebeliantów w Damaszku.
- Turcja przystąpiła do wznoszenia trzymetrowego betonowego muru na ośmiokilometrowym odcinku swej granicy z Syrią, aby zapobiec przechodzeniu potencjalnych dżihadystów do sąsiedniego kraju.
- 22 osoby zginęły a kilkadziesiąt zostało rannych w rezultacie serii zamachów bombowych w Bagdadzie. Do ataków przyznało się Państwo Islamskie. Liczba zabitych w wyniku ataku terrorystów IS w libijskim mieście Syrta, przekroczyła z kolei 170 osób.
- Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji (IOM) ogłosiła prognozę wg, której do końca sierpnia liczba migrantów i azylantów, przybyłych w tym roku do Europy przez Morze Śródziemne, przekroczy 250 tys. Potowa z nich przybywa do Grecji.
- Niemcy chcą odebrać „kieszonkowe” uchodźcom. Władze niemieckich miast żądają zaostrezenia polityki wobec uchodźców, zwłaszcza z państw bałkańskich. Postulują sprawdzenie, czy niemiecki system azylowy nie zawiera „zbyt wielu bodźców zachęcających do przyjazdu”.
- Wicepremier Korei Płn. Choe Yong-gon został stracony za to, że skrytykował firmowaną, przez Kim Dzong Una politykę zalesiania kraju.
- KRL-D ostrzegła, że jeśli Korea Poł. nie zaprzestanie nadawania propagandy przez głośniki znajdujące się przy granicy między oboma państwami, wówczas Pjongjang rozpocznie działania wojskowe mające na celu zniszczenie tych głośników.
- Kilkadziesiąt tysięcy żołnierzy południowokoreańskich i amerykańskich rozpoczęło wspólne ćwiczenia. Korea Płn. oceniła manewry jako „deklarację wojny” i zagroziła użyciem broni „jakiej świat nie widział”.
- Przeciwnicy prezydent Brazylii Dilmy Rousseff gromadzili się na ulicach w 16 z 27 stanów Brazylii, by żądać jej ustąpienia w związku z wykryciem wielkiej afery korupcyjnej w firmie Petrobras.
- Podczas wizytowania jednego z gospodarstw rolnych w Kraju Krasnodarskim, premier Rosji D. Miedwiediew stwierdził, że Polacy oblewają jabłka na eksport chemikaliami, a „sami jedzą te dobre”.
- 26 lat po upadku muru berlińskiego nadal nie jest znana dokładna liczba osób zabitych podczas prób ucieczki ze stolicy NRD Berlina Wschodniego. Historycy znaleźli dowody na śmierć 138 uciekinierów. Inne źródła mówią o blisko 500.
- Moheb Al-Refaei, egipski minister edukacji oświadczył, że dziewczynki w szkołach nie będą mogły nosić hidżabów, czyli islamskich chust.
- Władze holenderskie, które badają zestrzelenie w 2014 roku na wschodzie Ukrainy Boeinga 777 linii Malaysia Airlines, oświadczyły, że pewne szczątki znalezione w pobliżu miejsca katastrofy prawdopodobnie należą do rosyjskiego systemu raketowego Buk.
- W zakładach chemicznych Chemopetrol, należących do „Orlenu”, w Litwinowie na północy Czech miały miejsce dwie silne eksplozje i pożar.
- Prezydent Ekwadoru Rafael Correa ogłosił stan wyjątkowy z powodu stałego wzrostu aktywności wulkanu Cotopaxi położonego niedaleko stolicy kraju – Quito.
- Liczba ofiar kilku eksplozji w strefie przemysłowej w mieście Tianjin (Tencin) na północnym wschodzie Chin wzrosła do ponad 100.
- W związku z wybuchem w pobliżu kompleksu świątynnego Erawan w Bangkoku polskie MSZ apeluje o zachowanie przez obywateli polskich przebywających w Tajlandii szczególnej ostrożności i unikanie zgromadzeń publicznych. Doszło tam do zamachu. □

Poszukiwacz Wyklętych

Rozmowa z historykiem i pełnomocnikiem Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej, ds. poszukiwań miejsc pochówku ofiar terroru komunistycznego, prof. Krzysztofem Szwagrzykiem.

- Naszą rozmowę prowadzimy przy okazji pobytu Pana Profesora we francuskiej stolicy. Kto pojawia się na spotkaniach z Panem w Paryżu? Młodzież, kombatanci, średnie pokolenie emigracji?

W Paryżu jest chyba tak samo jak na spotkaniach w kraju. Przychodzą osoby zainteresowane historią, naszymi działaniami, przeszłością i teraźniejszością. Ludzie w różnym wieku. Bardzo cieszy, że sprawami tymi nie interesuje się tylko starsze pokolenie. Chyba nawet młode pokolenie jest tu nawet liczniejsze. Nie tylko uczestniczy, zadaje pytania, ale i bardzo często angażuje się bezpośrednio w pomoc w naszej pracy. Młodzi wolontariusze towarzyszą nam w każdym miejscu. Studenci, licealiści, młodzież pracująca, osoby z kraju, ale i np. te z zagranicy, spędzające w Polsce swoje wakacje, a które chcą choćby przez chwilę popracować w takich miejscach. Jest to dla nas wszystkich bardzo budujące. Świadczy to, wbrew opiniom medialnym, że młode pokolenie Polaków jest zainteresowane historią swojego kraju. Potrzebuje tylko tej historii prawdziwej, której nie zawsze jest w stanie poznać w szkole. Nie ma jej też w mediach, które nie mają czasu na zajmowanie się naszymi dziejami najnowszymi. Jeżeli przy tych wszystkich ograniczeniach młode pokolenie taknie wiedzy o historii najnowszej, w tym o Żołnierzach Wyklętych, to oznacza, że mamy b. dobre młode pokolenie, które będzie kontynuowało piękne polskie tradycje.

- Zainteresowanie młodzieży historią to prawdziwy ewenement. Jak go wytłumaczyć, jaka jest geneza tego zjawiska?

Każde nowe pokolenie potrzebuje bohaterów, wzorców do naśladowania. W Polsce mieliśmy taką sytuację, że nas tego pozbawiano. Wiele środowisk opiniotwórczych uznaje potrzebę takich wzorców za coś niepotrzebnego, wstydlwego, obarczającego nas spuścizną, która przeszkadza funkcjonować we współczesności. Przy takim nastawieniu mediów głównego nurtu, nie dziwi, że kiedy młodzież dowiaduje się, że mieliśmy tak fantastycznych bohaterów po 1945 roku, to uznaje Żołnierzów Wyklętych, Żołnierzów Niezłomnych, za swoich. To, co dzieje się w Polsce od kilku lat, np. przy okazji obchodów dnia pamięci wyklętych 1 marca, jest czymś nieprawdopodobnym, pięknym i budującym zarząd. Działaniach przypominających żołnierzów niezłomnych mamy już setki. Są to marsze, wystawy, przeglądy filmowe, koncerty... Inicjatorami ogromnej większości tych działań są młodzi ludzie,

którzy z potrzeby serca, poprzez internet, portale społecznościowe, sms-y, organizują się niezależnie od jakichkolwiek struktur. Organizują się sami, żeby właśnie przypomnieć Żołnierzów Wyklętych. Myślę, że dla młodego pokolenia Polaków żołnierze ci stali się bohaterami, wzorcami. Mam nadzieję, że ta grupa ludzi, która będzie stara się wzorować na tych naszych bohaterach, będzie się powiększała, a chodzi tu przecież o żołnierzy, których starano się nie tylko zniszczyć fizycznie, ale i wymazać z naszej pamięci.

- Jaki klimat polityczny i społeczny był potrzebny do tego, aby pamięć o Żołnierzach Wyklętych przywrócić, bo wiadomo, że pańska praca napotykała ciągle trudności?

Obecny klimat zdecydowanie sprzyjający nie jest. Przynajmniej nie jest taki, jakiego ciągle oczekujemy. Można było w tym względzie zrobić znacznie więcej, ale pamiętajmy o tych realiach, w których dane nam było i jest prowadzić prace. Proszę pamiętać, że dla bardzo wielu ludzi i środowisk w Polsce to, co robimy jest niezwykle niewygodne i powiedziałbym nawet – niebezpieczne. Doty śmierci, które odkrywamy, te szczątki bohaterów wgniatane gdzieś tam twarzą do ziemi, te przestrelone czaszki, zakopane jak przedmioty, wyrzucane jak śmieci, mówią niezwykle dużo o komunizmie i o ludziach, którzy ten system tworzyli, brali w tym udział, a dzisiaj jeszcze próbują go bronić. Wielokrotnie używałem takiego określenia, że tylko jedna łączka na Powązkach, którą badamy, mówi więcej o kilkudziesięciu latach komunizmu w Polsce, niż tony napisanych książek historycznych. Nie ma człowieka, bez względu na poglądy polityczne, który byłby w stanie obronić to bestialstwo, które w latach 40. i 50. się w Polsce działo. To, że dzisiaj te szczątki z takim trudem są wydobywane jest w polskich realiach czymś oczywistym. Nigdy nie będzie tak, że wszyscy będą się z tego cieszyli. Od początku było wiadomo, że będzie bardzo, ale to bardzo trudno. Powiedziałbym, że z każdym rokiem jest nam jeszcze trudniej. Z różnych przyczyn, ale wierzę, że wszystkie te przeszkody uda się pokonać i będziemy mogli swoje działania prowadzić dalej. Słowa Prezydenta Andrzeja Dudy były w tek kwestii jednoznaczne i pozwalają nam z optymizmem, którego nie było wcześniej, patrzeć w przyszłość. Skoro mamy takie wsparcie to będzie trudności nam łatwiej pokonywać.

- Czy ta niechęć wobec pana prac bierze się

Krzysztof Szwagrzyk urodził się w 1964 r. w Strzegomiu na Dolnym Śląsku. Był związany z Uniwersytetem Wrocławskim. Habilitował się w 2007 roku na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Zielonogórskiego. Jest profesorem Dolnośląskiej Szkoły Wyższej, naczelnikiem Oddziałowego Biura Edukacji Publicznej IPN we Wrocławiu, a także pełnomocnikiem Prezesa tej instytucji ds. poszukiwań miejsc pochówku ofiar terroru komunistycznego. Kieruje pracami ekshumacyjnymi bohaterów polskiego antykomunistycznego podziemia niepodległościowego, m.in. na Łączce na warszawskich Powązkach.

stał, że dawni kaci, prokuratorzy, sędziowie, wykonawcy tych zbrodni, ale i ich potomkowie, ciągle zajmują ważne stanowiska, żyją sobie spokojnie w kraju, czy poza jego granicami, np. w Szwecji, Wielkiej Brytanii lub w Izraelu?

Oczywiście, że tak. Łączka jak w soczewce skupia pewien problem o szczególnej wadze dla wszystkich Polaków. W latach 40. i 50. zabito i pochowano na Łączce około 300 osób. Wśród nich mamy szczątki takich wyjątkowych ludzi jak rtm. Witold Pilecki, gen. August Emil Fieldorf "Nił", mjr Zygmunt Szendzielorz – ps. „Łupaszka”, mjr Bolestaw Kontrym „Żmudzin”, czy mjr Hieronim Dekutowski – "Zapora". W latach 80. z pełną świadomością, że leżą tu więźniowie, zaczęto grzebać na nich ludzi zastużonych dla władzy komunistycznej. Mamy sytuację nieprawdopodobną. W pewnym uproszczeniu możemy powiedzieć, że na szczątkach swojej ofiary położył się kat. Jako państwo i społeczeństwo powinniśmy podjąć działania, które jednoznacznie pokażą kto jest bohaterem, a kto nim nie jest. Nie można mawiać, że w zasadzie wszyscy mają swoje racje. I rodziny ofiar komunizmu i właściciele pomników z lat 80. komunistycznych dygnitarzy, że powinno

się coś tutaj wyjaśniać, czy szukać jakiejś płaszczyzny porozumienia. Każde państwo określa, kogo uznaje za bohatera, a kogo nie. Wymaga to czasami podejmowania trudnych decyzji, ale decyzje te powodują, że szczątki bohaterów umieszczają się w miejscu szczególnym. W Polsce jest tak, że wydobyliśmy zwłoki prawie 200 bohaterów i jeszcze 90 pozostaje pod grobami komunistów. Za Tadeuszem Płuzańskim chciałbym postużyć się tu pewnym. Wyobraźmy sobie rok 1921 i odkrycie szczątków powstańców styczniowych, na których pochowano urzędników carskich. Gdybyśmy żyli w II RP nie byłoby miejsca na dyskusję i różne rozważania, tylko podjęto by jedyną słuszną decyzję w sprawie wydobywania szczątków naszych bohaterów.

- Skoro mowa o decyzjach, to przy nich pozostaniemy, ale z zupełnie innej kategorii. Dlaczego akurat Pan zajął się takim tematem? Wiem, że jest Pan historykiem, ale gdzie leży geneza takiej decyzji i zainteresowań?

Nie był to przypadek. Historia towarzyszyła mi zawsze. W 1990 r. odstonięto we Wrocławiu szczególny pomnik na jedyne dwóch zachowanych w Polsce kwaterach cmentarza, gdzie grzebano ofiary komunizmu. W całej Polsce w latach 70. i 80. takie kwatery przekopano i przeznaczono dla innych pochówków. Przy odstonięciu wrocławskiego pomnika zgromadzono przy nim sto kilkadziesiąt kamiennych krzyży, które zebrano z kwater i będę to zawsze pamiętał. Zacząłem się wtedy zastanawiać, że stosunkowo łatwo przychodzi nam budować pomnik, ale nie wykazujemy już odpowiedniej chęci, żeby miejsce symboliczne zastąpić prawdziwym grobem, żeby przebadać te miejsca, zidentyfikować pochowanych tu ludzi i dopiero wtedy postawić im krzyże we właściwym miejscu. Przetom dla takich działań nastąpił dopiero z chwilą powstania IPN., a pierwszy Żołnierz Niezłomny, Wyklęty, został zidentyfikowany właśnie we Wrocławiu we wrześniu 2003 roku. Teraz mija 12 lat tego typu mojej pracy i mamy za sobą ponad 600 odnalezionych ludzi.

- Jak przedstawiają się zbrodnie komunistyczne wobec Żołnierzy Wyklętych w liczbach?

Kilkanaście tysięcy ludzi zamordowano na podstawie wyroków sądowych, zabito w walce, w śledztwach, w pacyfikacjach. W ogromnej większości przypadków miejsca pochówku tych osób są historykom i ich rodzinom nieznane. Była to pilnie strzeżona tajemnica i to do końca trwania systemu komunistycznego. Skala tego zjawiska jest taka, że nie ma praktycznie dużego miasta, w którym nie trzeba by było prowadzić badań. Nasze prace w

Warszawie, Gdańsku, czy Wrocławiu spowodowały, że obecnie zgłaszają się do nas lokalne władze bardzo wielu miejscowości, prosząc o wszczęcie podobnych poszukiwań. Tych próśb jest tak dużo, że nie da się tego załatwić szybko. Jest to praca na wiele, wiele lat. Myślę, że dzisiaj już nie ma takiej siły, która mogłaby te prace zahamować.

- Czy pańskie doświadczenie podpowiada, że były miasta, gdzie takich zbrodni było jakoś więcej?

Były miasta, gdzie mieliśmy szczególnie dużo wyroków śmierci i ofiar. Było to związane z siłą podziemia antykomunistycznego. Te najbardziej antykomunistyczne regiony to Mazowsze, Podlasie, Lubelszczyzna, Białostoczczyzna, Podkarpackie. Tam tych ofiar było zdecydowanie najwięcej. W samej Warszawie liczba poszukiwanych ofiar komunistycznych zbrodni z lat 40-50 wynosi ok. 2, 5 tys. osób. Ciała ofiar ukrywano na Powązkach, ale też na Stłużewie, a obecnie wchodzimy na cmentarz na Bródnie, ale to wszystko nawet nie jedna trzecia poszukiwanych ofiar. Są ciągle jeszcze miejsca nieznane i do nas należy ich odnalezienie.

- Co w dotychczasowej, "ekshumacyjnej" działalności było dla Pana największym przeżyciem?

Był taki wyjątkowy przypadek. Chodzi o moment, w którym dowiedzieliśmy się, czyje szczątki zostały, jako pierwsze zostały wyniesione z Łączki. Po przeprowadzeniu badań genetycznych okazało się, że był to mjr Hieronim Dekutowski, ps. "Zapora", słynny cichociemny. A ja zupełnie tego nie wiedząc, osobiście wyosiłem trumienkę z jego szczątkami. To są przeżycia, które będę miał w sobie do końca życia i będę to uważał za największy zaszczyt. Szukanie szczątków bohaterów narodowych jest bowiem najwyższym zaszczytem i honorem dla naukowca.

- Czy w czasie prac ekshumacyjnych natraficie na jakieś symboliczne znaki?

Mieliśmy do czynienia z takimi sytuacjami, przed którymi my naukowcy stawaliśmy z pokorą. Czasami wydaje się, że Niezłomni są wśród nas obecni. Kiedyś przyszły do nas dwie córki zamordowanego ze zdjęciami swojego ojca. Kiedy analizowaliśmy fotografię i to jak to się stało, okazało się, że szczątki zamordowanego w 1949 roku ojca tych pań leżą właśnie rozłożone na stole obok. Takich przypadków mieliśmy dużo.

- Dla tych, którzy tu we Francji nie znają szczegółów pańskiej pracy, proszę o przybliżenie terminu "Łączka"?

Łączka znajduje się na Cmentarzu Powązkowskim. Określenie to stało się symbolem wszystkich nieznanych miejsc

pochówku ofiar zbrodni komunistycznych. Takich "Łączek" w Polsce mamy bardzo wiele. Kwaterna*Ł na Powązkach w Warszawie była w latach 1948-1956 miejscem pogrzebania prawie 300 ludzi o wyjątkowych nazwiskach i biografiami.

- Co to jest polska baza genetyczna ofiar totalitaryzmów?

Jest to miejsce przechowywania materiału genetycznego pochodzącego ze znalezionych szczątków i materiału pobranego od rodzin zaginionych ofiar komunizmu. Ich porównywanie daje możliwość potwierdzenia tożsamości ofiar i ich identyfikacji.

- Na koniec chciałbym zapytać o pańską ocenę genezy komunistycznych zbrodni. Jak umiejscowiłby Pan winę? Leży ona w ludziach - wykonawcach, a może w deprawującym ich systemie..?

System komunistyczny był zbrodniczy i antyludzki. Jednak nie mógłby funkcjonować bez konkretnych ludzi. Mamy tu połączenie ideologii i odpowiedzialności ludzkiej. Komunizm w swoich założeniach chciał likwidacji wartości polskich. Chciał przekreślić historię, zniszczyć katolicki Kościół, polską wieś i stworzyć "nowego człowieka" na wzór sowiecki. System ten likwidował ludzi, którzy swoją postawą, czy poglądami stanowili kontynuację niepodległej II Rzeczypospolitej. Tych, którzy mogliby być nadal przewodnikami, czy ikonami dla Polaków. Ludzie ci byli dla komunistów niebezpieczni. System komunistyczny w Polsce tworzył nizinę społeczną i wynika to jednoznacznie z dokumentów. W UB, Informacji Wojskowej, czy w więzieniach, pracowali ludzie, którzy często nie mieli nawet ukończonej szkoły podstawowej. Cechą najważniejszą była komunistyczna przeszłość i lojalność wobec partii komunistycznej. Żałuję, że po 1989 roku nie doszło w Polsce do jednoznacznego przecięcia związków z systemem komunistycznym i jego rozliczenia. Po 25 latach widzimy, że był to błąd. Prawdziwi kombatanci walki o niepodległość do dziś nie są bohaterami, a np. ich status materialny jest nijaki i znacznie gorszy od tych, którzy ów system tworzyli. To trzeba zmienić, bo inaczej ciągle będziemy żyli w ustroju postkomunistycznym, a nie w wolnej Polsce.

- Kto wie, czy tego nie zrobią dopiero następne pokolenia. Dlatego wydaje mi się, że ta pańska działalność i jej wpływ na młodzież są niestety ważne i wykraczają znacznie poza działalność historyka.

Wierzę, że młode pokolenie poradzi sobie ze spuścizną komunizmu lepiej niż my.

- I tu powiatu przynajmniej optymizmem. Dziękuję bardzo za rozmowę. □

Rozmawiał Paweł Osikowski

Francuskie absurdy

Bogdan Dobosz

Prezydent Georges Pompidou miał zareagować dość oryginalnie, kiedy jego młody sekretarz Jacques Chirac podsunął mu do podpisu kolejny pakiet ustaw: „prześcieście już męczyć tych Francuzów! W tym kraju jest za dużo ustaw, za dużo przepisów, za dużo regulacji. Zginiemy! Zostawcie nam trochę życia i zobaczycie, że wszystko będzie dużo lepiej”

Było to jednak już prawie pół wieku temu. Od tego czasu państwo uczyniło przynajmniej kilka milowych kroków, by ową śrubę regulacji dokręcić jeszcze mocniej. W ostatnich latach sprawy nawet przyspieszyły. Kilka dni temu znalazłem informację, że pracuje się nawet nad projektem kar za śmiecenie na ulicy. Rzucenie na ziemię np. niedopałka może kosztować 65 euro. Historia ta pokazuje drogę, którą jaką Francja pokonuje. Od swoistej, acz sympatycznej anarchii, po etatystyczny zamordyzm.

Pamiętam swoją pierwszą podróż do Francji, jeszcze w latach 80-tych, kiedy to na lotnisku Orly na próżno szukałem kosza, by wyrzucić niedopałek. Jako świeży przybysz uznałem, iż w tak kulturalnym mieście jakoś nie wypada inaczej i trzeba być na wskroś praworządnym. Po minutach poszukiwań zwróciłem się więc w celu uzyskania informacji o lokalizacji śmietniczki do policjantki. Ta spojrzata jednak na mnie jak na idiotę i palcem pokazała... posadzkę holu lotniska. Rzeczywiście śmieci tam nie brakowało. Później trzeba było jeszcze przywyknąć do rzucania śmieci do rynsztoka i obserwacji systemu spłukiwania ich wodą do kanału, czy do „petowania” na posadzce barów. To już tylko wspomnienia. W barach, metrze, czy na lotniskach, nie wolno przecież palić od lat.

Zakaz palenia w miejscach publicznych to zresztą tylko wierzchołek owej regulacyjnej góry. Ustawodawcy idą za ciosem i wprowadzają „neutralne” opakowania papierosów, ujednolicają butelki z alkoholem, zakazują już nie tylko telefonowania za kierownicą, ale nawet używania do tego celu słuchawek, mieszają się do żywności (ograniczenia napojów z cukrem, potraw z solą, tłuszczu, etc.). 67% Francuzów zauważa, że w ich codziennym życiu pojawia się coraz więcej zakazów narzucanych przez państwo, a 73% ocenia, że jest ich stanowczo za dużo.

Najczęściej swoje niezadowolenie kierują wobec radarów automatycznych (42%), uważając, że odbierają im one sporo wolności osobistej. Złe ocenia się (28%) system prawa jazdy na punkty. Dalej idą zakazy dotyczące nikotyny, alkoholu i spożywania może niezdrowej, ale dla wielu smacznej, żywności. Kolejny punkt na liście ograniczeń wolności osobistych zajmują podstuchy, podglądy kamer i wreszcie monitorowanie przez władzę Internetu. 78% ankietowanych Francuzów pragnie odzyskania choć części wolności, 37% mówi o ich infantylizowaniu przez władze, 44% ocenia, że traktuje się ich, jako osoby nieodpowiedzialne. Państwo wprowadzając coraz to nowe zakazy i regulacje, rzecz jasna powołuje się zdrowie publiczne, bezpieczeń-

stwo, czy ochronę środowiska. Zdaje się jednak, że istnieje gdzieś punkt krytyczny. Od roku 2010, nowe ustawy zwiększają swoją coraz bardziej swoją objętość. Co roku puchną średnio o 8% dodatkowych artykułów, a te z kolei są o 6% dłuższe.

Rozmnażanie przepisów ma kilka źródeł. Duża ich liczba przybywa razem z rozbuchaniem inwencji twórczej ustawodawców w Brukseli. Sporo produkuje się jednak i na miejscu, zwłaszcza od czasu dojścia do władzy socjalistów. Jako, że Francja jest z natury krajem mocno etatystycznym, pole do popisu jest duże. Zwłaszcza, kiedy politykom zaczyna brakować zdrowego rozsądku, który prezentował np. taki Pompidou. Ciekawe zresztą, że autorami mnożenia przepisów jest obecnie pokolenie polityków 68', które buntowało się przeciw władzy właśnie w imię obrony indywidualnych wolności.

Kilka przykładów. Socjaliści przegłosowali niedawno tzw. ustawę Macrona. Nosi ona nazwisko ministra gospodarki Emmauela Macrona i przewiduje m.in. szybsze procedury przy rozwiązywaniu umów o pracę, zniesienie limitów w kilku wolnych zawodach, uproszczenie procedur w sektorze budownictwa, rozwój transportu autokarowego między miastami oraz wydłużenie czasu pracy w handlu detalicznym. Wszystko pięknie, tylko, że jeśli chodzi np. o budownictwo, to „upraszczając” je, ustawa przynosi zarazem nowe regulacje, a inwestorzy w tym sektorze muszą już przestrzegać około... 400 tys. różnych zasad! Ilość przepisów we Francji jest podobno większa, niż połączone razem regulacje wszystkich innych krajów UE. Tylko tzw. kodeks budowlany ma obecnie 3000 stron (20 lat temu liczył stron 1000). Mamy więc normy akustyczne, sejsmiczne, dostępności do budynku, ochrony p.poż., BHP, co kilka lat zmieniane normy termoizolacyjne, itd. To nadmierną ilością przepisów tłumaczy się znaczny wzrost cen metra kw. mieszkań. A później mówi się o kryzysie mieszkaniowym.

Teraz ciekawy przykład „eko-głupoty”, aplikowany także do budownictwa. Minister środowiska S. Royal doprowadziła do przyjęcia poprawki, która nakazuje, by wszystkie nowobudowane biurowce miały „roślinne dachy”. Na dachach należy umieszczać po prostu 50 cm warstwę ziemi, tak, by można było sadzić na nich rośliny. W praktyce oznacza to wzrost kosztów budynku, a później i czynszu. Konstrukcja dachu musi znacznie więcej wytrzymać, więc z konieczności musi być i po prostu droższa.

Inne źródło mnożenia nowych regulacji to „poprawność polityczna”. I tak równouprawienie osób niepełnosprawnych stało się np.

przyczyną... zamknięcia restauracji w Górnej Sabaudii. Zaczęło się od tego, że stwierdzono, iż lokal nie może przyjmować niepełnosprawnych (wcześniej jakoś przyjmował), ponieważ ma toaletę na I piętrze. Zrobienie jej na parterze oznaczało likwidację i przeniesienie kuchni. Kuchni nie dało się przenieść do piwnicy (nie odpowiadało to normom ewakuacyjnym), ani na piętro (złamanie norm hałasu przez wentylację i konflikt z sąsiadami). Właściciele więc lokal zamknęli...

Teraz o mandatach. Warto przypomnieć, że zaostrzenie przepisów drogowych pojawiło się w czasach Sarkozyego, jako zapowiedź ogólnej walki o ład i porządek. Zaczęło się od kierowców i na nich się... skończyło. Rządzący teraz socjaliści też dotożyli tu swoje 3 grosze. Radary stały się źródłem dochodu, a nie dbania o bezpieczeństwo. Tygodnik "Auto Plus" udowodnił np., że radary są w większości stawiane nie w miejscach niebezpiecznych, ale „dochodowych”. 52% tych urządzeń stoi na odcinkach dróg, gdzie nigdy wypadków nie było. Drugi problem to ciągłe limitowanie szybkości. Oficjalnie chodzi o walkę ze spalinami. W 2013 premier Valls zapowiadał nieuchronne zmniejszenie dozwolonej szybkości na drogach departamentalnych z 90 do 80 km/h i ze 130 do 120 km/h na autostradach. W tym roku podczas wakacji wprowadzono eksperymentalnie limit 80 km na kilku odcinkach dróg krajowych. Osobna walka z kierowcami toczy się w Paryżu. W mieście likwiduje się drogi ekspresowe, pasy jezdni, miejsca postojowe, podnosi opłaty za parkowanie, zmniejsza dozwoloną szybkość. Na bulwarze okrężnym Paryża, obowiązuje w tej chwili 70 km/h, a istnieje projekt ograniczenia do 50. Wkrótce na 37% paryskich ulic będzie obowiązywał limit 30 km/h.

Co by tu jeszcze pozmienić?

Rząd chce zmieniać nawyki żywieniowe, zakazuje, w trosce o środowisko, palenia w kominkach, wprowadza obowiązkowe detektory dymu, walczy z e-papierosami, normalnymi papierosami, alkoholem, „mową nienawiści”, ba nawet z „Nutellą”. Ostatnio zabrania tradycyjnym walk kogutów w Nord... Absurdalne normy dotyczą całych zawodów i sektorów, od rolników po rybaków. Wszystko to dla naszego dobra, bo „oni” wiedzą lepiej. Warto jednak pamiętać, że co za dużo to przecież niezdrowo. □

Épisodes caniculaires

Chaud devant!

La canicule n'en finit plus. Une longue vague de chaleur a submergé notre pays au début du mois d'août et ne l'a toujours pas quitté au moment où j'écris ces lignes en milieu de mois. Dans le pays, on a frisé les 40°C mais les records n'ont pas été battus. Il s'en est fallu de peu. Peut-être une prochaine fois ? Les températures devraient toutefois redescendre en dessous des 30°C d'ici quelques jours. Le niveau de la Vistule à Varsovie est très bas avec moins de 60 cm d'eau. Le record de 2012 avec 52 cm peut être égalé ou battu ! La sécheresse se fait particulièrement ressentir dans l'agriculture. Des photos satellites du 25 juin et du 7 août montrent comment elle a évolué en un mois et demi – là où il y avait du vert, il y a maintenant du jaune. Les agriculteurs sont inquiets pour les récoltes à venir car le manque d'eau nuit au développement des plantes, des fruits et des légumes, sans oublier la nourriture qui commence à manquer cruellement pour le bétail. À l'automne, les consommateurs polonais, en faisant leurs courses, pourront encore ressentir l'effet de la sécheresse, cette fois-ci dans leurs porte-monnaie desquels il faudra sortir plus de złoty pour acheter sa nourriture. En ville, les fortes chaleurs, accrues par la circulation urbaine, sont particulièrement insupportables. On cuit comme dans un four. Chacun cherche le moindre coin d'ombre pour se mettre à l'abri et trouver un peu de fraîcheur, mais la végétation se rabougrit de plus en plus et les feuilles séchées ont commencé à tomber depuis un moment. À certains endroits, le manque d'eau potable se fait ressentir et les gens sont ravitaillés par des citernes plusieurs fois par jour. De même, la production d'électricité est perturbée par la chaleur et le bas niveau des rivières, et des délestages dans les livraisons ont été mis en place.

C'est dans cette ambiance tropicale où la fournaise dégoulinait du ciel, que le nouveau président de la République, Andrzej Duda, élu au mois de mai dernier, a été investi et a pris officiellement ses fonctions le 6 août. Il a prêté serment dans l'hémicycle de la

Diète, devant les députés et les sénateurs réunis en Assemblée nationale. Après avoir prononcé la formule officielle, le nouveau président n'a pas omis d'ajouter la référence à Dieu – « Tak mi dopomóż Bóg ! » (Que Dieu me vienne en aide). Ancien enfant de chœur et ancien scout, il ne se cache pas pour exprimer sa foi. Il le fait d'une manière naturelle, non ostentatoire, sans chercher à avoir le meilleur profil à l'église pour faire bien dans la presse pipole. Il a participé à une messe d'inauguration de son mandat à la cathédrale Saint-Jean. Il y a eu beaucoup de moments forts lors de cette journée, liés à la prise de fonction, notamment lorsqu'il a pris le commandement des forces armées. Ce qui frappe en regardant les photos et les vidéos, c'est la densité de la foule qui était là pour l'acclamer, notamment sur la place du château. Il est vraiment porteur d'un immense espoir.

Il fallait aussi voir le spectacle amusant des mines déconfites, affichées par les gaucholibéraux qui voyaient une institution du pouvoir leur échapper. Ils essayaient de faire contre mauvaise fortune bon cœur, mais justement le cœur n'y était pas. On ne compte plus les fois où Mme Kopacz a répété, comme un mantra, que son gouvernement était prêt à collaborer avec le nouveau président. Mais elle ne semblait pas convaincue elle-même de ce qu'elle disait. Jusqu'aux élections parlementaires, il reste encore deux mois de cohabitation. Quelles entourloupettes les gaucholibéraux en déliquescence vont-ils encore imaginer pour mettre des bâtons dans les roues du président ? La canicule en politique n'est peut-être pas encore terminée... Pendant les dernières semaines de son mandat, Komorowski n'a jamais été aussi actif. Il signalait à la volée tout ce qui se présentait à lui, que sa majorité extirpait frénétiquement des tiroirs pour montrer son activité. Le pire, c'est qu'ils ont fait passer et mis en œuvre des textes, sans débat national serein sur le fond, qui vont au-delà de la simple régulation d'un domaine. C'est la conscience des Polonais qui a été mise à l'épreuve, comme la loi sur

la fécondation in vitro – appelée pudiquement « traitement de l'infertilité » – ou celle sur l'identité sexuelle qui permet à chacun, sur simple déclaration, de changer son sexe. La précipitation avec laquelle tout cela a été mené montre bien que l'intention de la gauche – PO, PSL, SLD, Palikot et consorts – était bien de semer le désordre dans l'esprit des citoyens. C'est pourquoi, les sourires affichés qui semblaient de circonstance, étaient peut-être plutôt des sourires sarcastiques qui avaient l'air de dire : « tu nous as demandé de ne rien faire d'important, mais nous on t'a bien eu quand même ». Le premier travail de la nouvelle majorité conservatrice sera de nettoyer la législation de toutes ces absurdités. Il va y avoir beaucoup de travail et il faudra dépenser beaucoup d'énergie au détriment des autres problèmes plus importants et plus sérieux que les sortants ont été incapables de traiter ou n'ont tout simplement pas voulu toucher. Ce sera difficile pour la nouvelle équipe, il y aura certainement des mécontentements au sein de la population, voire des pressions de l'extérieur. Mais nous pouvons espérer que le nouveau pouvoir saura tenir fermement la barre et faire de la pédagogie. On peut être un pays moderne sans devoir nécessairement s'avilir face à n'importe quel groupe de pression. □

Merostwo 7 dzielnicy Paryża zaprasza:

Rachida Dati, Ancien Ministre – Député Européen, Maire du 7e arrondissement et Thierry Bodent, Conseiller de Paris, Délégué aux Affaires Scolaires et à la Culture ont le plaisir de vous inviter à la conférence :

« Quand Chopin apparaît au monde et aux mondains de Paris. L'histoire d'une mystification » par Piotr Witt (historien, critique d'art, écrivain et journaliste, l'auteur „Ambassade de Pologne : Hôtel de Monaco” (Paris, Flammarion, 2005), „Przedpiekle sławy: rzecz o Chopinie” (Chopin : limbes de la gloire,

Varsovie, Ed. DiG 2015).

Polonaises de Chopin jouées par Vincent Aridon.

Jeudi 10 septembre 2015 à 18h

Salle des mariages - Mairie du 7e arrondissement - 116, rue de Grenelle.

RSVP au 01 53 58 75 60 □

Ciastka wszędzie...

Internauci spotykają je na co dzień, większość korzysta z nich nawet nieświadomie. Każda strona internetowa informuje nas o ich istnieniu. O czym mowa? O... ciasteczkach. Wbrew ich nazwie nie zawsze są słodkie.

Pliki cookies, nazywane potocznie ciasteczkami (z ang. cookie – „ciastko”), to krótkie informacje wysyłane przez strony internetowe. Mogą przybierać postać ciągu cyfr bądź liter. Korzystając z internetu, wyrażamy zgodę na zapisywanie tychże ciasteczek na naszym urządzeniu. Zapewniają one poprawne funkcjonowanie większości stron (szczególnie tych bardzo rozbudowanych), a wszystkie dane zbierane za pośrednictwem ciasteczek mogą być wykorzystywane (przynajmniej oficjalnie) wyłącznie w celu usprawnienia przeglądania stron internetowych i muszą być zabezpieczone w taki sposób, aby osoby z zewnątrz nie były w stanie ich rozszyfrować.

Co oferują cookies?

Podczas surfowania po sieci pliki cookies zapamiętują naszą historię odwiedzin na danej stronie, co pozwala jej właścicielom dostosowywać niektóre treści specjalnie pod naszym kątem (język strony, układ, kolor...). Na przykład sklepy internetowe mogą polecać nam produkty podobne do tych, które zazwyczaj wybieramy, lub takie, które mogą nas ewentualnie zainteresować. Także reklamy, które wyświetlają się na naszym komputerze, są zwykle dostosowane do naszej aktualnej lokalizacji – osoba mieszkająca np. w Gdańsku nie otrzyma

reklamy sklepu odzieżowego z Krakowa. Na podstawie naszych ruchów na stronie ciasteczka wysyłają dane na serwer, aby strona aktualnie przez nas przeglądana była jak najlepiej dopasowana do naszych potrzeb czy zainteresowań.

Ciasteczka pozwalają również na zamieszczanie w sieci różnego rodzaju ankiet i sprawiają, że nie będą wyświetlały nam się te, które już wypełniliśmy. Właściciele każdej z witryn mogą również tworzyć darmowe statystyki odwiedzin swojego serwisu, co pomaga im poznać zarówno oczekiwania, jak i preferencje odwiedzających ich strony. Dzięki takim badaniom możliwe jest wdrażanie najnowszych rozwiązań technicznych poprawiających użyteczność i niezawodność witryny. Cookies umożliwiają użytkownikom korzystanie z wielu serwisów bez konieczności logowania do naszego konta za każdym razem, bo zapamiętują hasła do poczty, Facebooka, czy sklepu internetowego.

Pliki cookies nie mają na celu śledzenia internauty ani ustalania jego tożsamości. W zakres działań ciasteczek wchodzi identyfikacja komputera (na którym zainstalowana jest przeglądarka internetowa) w celu sprawdzenia, czy dane urządzenie odwiedzało w przeszłości tę stronę. Dane wykorzystywane na przykład podczas rejestracji w różnego rodzaju serwisach nie są łączone z danymi

zgrupowanymi za pośrednictwem cookies. Ciasteczka nie mają żadnego wpływu na wydajność pracy naszych urządzeń. Nie powodują zmian w konfiguracji sprzętu, ani w zainstalowanym na nim oprogramowaniu.

Gorzka strona ciasteczek

Wszystkie ciasteczka, z których korzystamy, odwiedzając różne witryny w internecie, tworzą swego rodzaju historię naszej aktywności. Oznacza to, że zgadzając się na politykę cookies, wyrażamy zgodę na dostęp osób trzecich do naszej historii odwiedzanych stron. Mogą to być m.in. reklamodawcy, czy dostawcy usług internetowych, którzy na podstawie naszej aktywności będą tworzyć różnego rodzaju statystyki dla potrzeb własnych, ale też hakerzy, którzy niewielkim wysiłkiem mogą uzyskać dostęp do naszych prywatnych informacji.

Dlatego bardzo ważną kwestią jest bezpieczeństwo. Duży wpływ na jego poziom mają przeglądarki internetowe. Jeśli będą miały luki w zabezpieczeniach, możemy być narażeni na kradzież naszych haseł do poczty, serwisów społecznościowych, czy kont bankowych. Czy jesteśmy skazani na inwazję ciasteczek w internecie? Niekoniecznie, bo pliki cookies można zablokować, chociaż nie jest to proste. Zwykle przeglądarki bardzo dobrze chowają tę opcję w gąszczu ustawień, aby nie można było ich wyłączyć przypadkowo. Ograniczenie plików cookies w przeglądarce może też spowodować zablokowanie pewnych funkcji strony bądź całkowitego dostępu do portalu. □

Robert Czemias (Gość Niedzielny)

TLK, czyli felieton grozy

Najważniejsze jest dobre nastawienie. Jednak nastawienia pozytywnego nie dało się utrzymać zbyt długo.

Zachęcona reklamami, że kolej jest już cywilizowana, postanowiłam oszczędzić sobie, a przede wszystkim piątce dzieci oraz 85-letniej babci, jazdy w upale samochodem. Koleją będzie przyjemniej.

Nie było. Najpierw pociąg się spóźnił.

Oczywiście nikt nie informował dlaczego i kiedy dokładnie przyjedzie. Tylko na elektronicznej tablicy migwały literki: spóźni się 30 minut, za chwilę 40, by dobić do 50. Upał, dzieci śpiące i podenerwowane. Weszliśmy do przedziału tuż po 23. A tam... siedzenia jak sprzed 30 lat. Twarde, wąskie... Damy radę – pocieszałam towarzystwo. Najważniejsze jest dobre nastawienie. Jednak nastawienia pozytywnego nie dało się utrzymać zbyt długo, bo tuż za Warszawą do wagonu wpadła banda młodych ludzi. Już podpici. Z butelkami i puszkami. Oszczędzę opisu, co się działo dalej. Palenie, picie, wrzaski i awantury... A konduktorzy jakby pod tory się zapadli (towarzystwo chyba było bez biletów, a biletów do końca naszej podróży nikt nie sprawdzał). Jakaś ochrona kolei? Czy taka instytucja w ogóle istnieje? Pasażerowie próbowali interweniować, ale skutek był optakany. Gorąco do tego, nie można było (z jasnych względów) otworzyć drzwi na korytarz. A

okno otwierało się tylko na oścież, bądź wcale. Jakieś 40 minut za Bydgoszczą pociąg staje. Lokomotywa się zepsuła. Prawie godzina na małej stacji. Czekamy (nikt nie wie, jak długo), aż przyjedzie lokomotywa zastępcza. Towarzystwo od picia wylazło na peron i dawaj: regularna bijatyka. Panienka od wódki dodaje panom animuszu. Przyjechała jakaś ochrona (ani policja, ani SOR). Pouczyli panienkę, na co pozostali pasażerowie bunt podnieśli: „nie wpuścimy awanturników z powrotem”. Ale ochrona się ulitowała nad pijakami: „A jeśli przeproszą?”. I zaczął się absurd: pijana panna, z miną skrzywdzonego niewiniątka, chodziła od przedziału do przedziału wagonu i przepraszała. W drzwiach przedziałów stali wściekli rodzice i ochraniający przed przeprosinami śpiące dzieci. W końcu dojechaliśmy z prawie trzygodzinnym opóźnieniem. Ledwie żywi. A pasażerowie między sobą toczyli rozmowy – kogo by do pociągu chętnie zaprosili. Za karę.

Agata Puścikowska (Gość Niedzielny)

Radość z trzeźwego życia

W naszej świadomości tkwią nie tylko ponure, smutne myśli i wspomnienia.

Gdyby tylko tak byto, to potencjalni członkowie wspólnoty, nie dostrzegając w nas radości, ani optymizmu, omijali by ruch AA z daleka. Podkreślamy z całym przekonaniem, że należy się życiem cieszyć.

Anonimowi Alkoholicy

- Moja radość z trzeźwego życia polega na tym, że odnalazłem BOGA, którego w swoim pijanym życiu gdzieś odrzuciłem, oddaliłem się od Niego.

- Radość z odnalezienia siebie i swojego człowieczeństwa. Jak piłem często byłem podobny w swoim zachowaniu i wyglądzie do zwierzęcia, do bestii.

- Radość z powrotu do bliskich mojemu sercu, których w czasie picia utraciłem a nieraz i bardzo skrzywdziłem.

- Kolejną radością w moim trzeźwym życiu był ostatnio wyjazd do Stanów Zjednoczonych. W Atlancie, w stanie Georgia, odbywała się bowiem Konwencja AA z okazji 80-lecia tego ruchu na świecie. Wzięto w niej udział blisko 65 tys. osób z 94 krajów, w tym około 220-osobowa grupa Polaków!

- Na twarzach wszystkich uczestników było widać radość i uśmiech, nie tylko z faktu uczestnictwa w konwencji, ale i z tego, że udało się im, i mnie także, pokonać alkohol. Nie przez wypijanie coraz większej jego ilości, ale przez nie picie go. Poddałem się, uznałem, że jestem bezsilny wobec alkoholu, tymczasem... wygrałem! Nie piję alkoholu od 17 lipca 2003 r. i oznacza to dla mnie radość,

wolność i szczęście!

AA powstało w 1935 roku, gdy spotkali się makler z Nowego Jorku i lekarz z Akron, którzy byli beznadziejnymi pijakami. To oni założyli AA, aby pomagać innym, którzy cierpieli na chorobę alkoholową i zarazem utrzymywać własną trzeźwość. Wspólnota AA powstała w USA, a później rozpowszechniła się po całym świecie. Anonimowi Alkoholicy są wspólnotą mężczyzn i kobiet, którzy dzielą się nawzajem doświadczeniem, siłą i nadzieją, aby rozwiązać swój wspólny problem i pomagać innym w wyzdrowieniu z alkoholizmu. Jedynym warunkiem uczestnictwa we wspólnocie jest chęć zaprzestania picia. W AA nie ma żadnych składek, ani opłat, jesteśmy samowystarczalni poprzez własne dobrowolne datki.

Wspólnota AA nie jest związana z żadną sektą, wyznaniem, działalnością polityczną, organizacją lub instytucją, nie angażuje się w żadne publiczne polemiki, nie popiera, ani nie zwalcza, żadnych poglądów. Naszym podstawowym celem jest trwać w trzeźwości i pomagać innym alkoholikom w jej osiągnięciu.

MNIE SIĘ UDAŁO NIE MIEĆ PROBLEMU Z ALKOHOLEM, TOBIE TEŻ SIĘ MOŻE UDAĆ.

Wykaz mityngów w Paryżu: niedziele godz. 17.00: 3, rue Rampal (kod: 9172), 75019 Paris, M° Belleville/; wtorki godz. 19.30: 18, rue Claude Lorrain; 75016 Paris, M° Exelmans/; środy godz. 19.30: 20, rue Legendre (2 piętro), 75017 Paris, M° Villiers/ czwartki godz. 9.30, 11, Ville St-Jacques (kod: 0911), 75014 Paris, M° Saint-Jacques.

JEDYNYM WARUNKIEM PRZYNALEŻNOŚCI DO AA JEST PRAGNIENIE ZAPRZESTANIA PICIA ALKOHOLU.

Wymieniano najczęściej panią premier Kopacz, która przecież chętnie (nieco innymi) pociągami jeździ. Bez sensu. I tak by pewnie w takie TLK widma nie uwierzyła.

Ps. TLK (Twoje Linie Kolejowe) to odpowiedź PKP Intercity na rosnące oczekiwania pasażerów pociągów dalekobieżnych. Podobno dzięki TLK pasażer pojedzie w dobrej cenie i wygodnie. □

Na Zachodzie bez zmian

Jan Kciuk

W „Le Figaro” ukazał się niedawno kolejny artykuł biadolący na stratami francuskiej gospodarki w wyniku embargo UE na Rosję.

Tenne biadolenie dotyczyło miliarda euro starty za „Mistrale”, choć od początku było wiadomo, że to broń ofensywna, ale Paryż i tak chciał ubijać interes.

Jakoś dziwnie przy tej okazji, ani przy żadnej innej, nie wspomina się nad Sekwaną o polskiej rekompensacie za te helikoptery i kontrakcie, tym razem na helikoptery, do Polski. Za „Caracale” zapłacimy Francji 13 mld zł, czyli ponad 3 mld €. A we francuskich pismach tylko krótkie wzmianki i cisza. Warto to porównać z artykułami o „Mistralach” dla Rosji, kiedy rozpisywano się na ten temat naszym o zbawieniu krajowej gospodarki. Dwulicowość i lekceważenie polskiego sojusznika nie zmieniły się nad Sekwaną od 1939 r.

Kolejny tego przykład dotyczy właśnie historii. W tygodniku „Valeurs Actuelles” (nr 4105) znalazł się ciekawy artykuł, o trochę zapomnianym gen. Larminacie, bohaterze walk o wolną Francję. Przypominanie historii jest rzeczą pożyteczną, ale pod warunkiem rzetelności. Na ilustracji do artykułu widać bowiem

francuskiego generała i jego „odpowiednika z sił Commonwealthu, gen. Kapaushi w Libii, w 1942 r.” (podpis pod zdjęciem). I kiedy już miałem przerzucić stronę, to gen. Kapaushi wydał mi się dziwnie znajomy. No i okazuje się, że na czapce generała „sił brytyjskiej wspólnoty” widać... orła w koronie. Kapaushi okazał się być gen. Kopańskim. O ile zniekształcenie nazwiska można jeszcze zrozumieć, to przypisanie dowódcy Samodzielnej Brygady Strzelców Karpaccich, Wspólnocie Brytyjskiej (choć walczyła ona, podobnie jak Francuzi w składzie tych sił) raczej już nie. Tym bardziej, że owa fotografia znajdująca się w muzeum wojennym w Londynie zawiera opis prawidłowy. Incydent drobny i może świadczyć jedynie o lekceważeniu Polski jako sojusznika, który „przeszkadza” ciągle Francuzom w pielęgnowaniu ich fascynacji Rosją. Może też być jednak rodzajem eliminacji z kart historii polskiego wysiłku zbrojnego po stronie aliantów, bo to z kolei „przeszkadza” przypisywaniu Polakom kolaboracji z takimi np. nazistami. Mała rzecz, a smuci... □

Poziomo: A-1. Urodził się 15. VIII. 1769 r. w Ajaccio. A-12. Dawny czterokołowy powóz kryty. B-8. W parze z video. C-1. Duży ptak łowny z rzędu kuraków. C-12. Brat Marii i Marty wskrzeszony z martwych przez Jezusa. D-8. Roślina ozdobna z rodziny agawowatych, pochodząca z Meksyku i Ameryki Połud., kwitnąca tylko raz. E-1. Konsekwencja, skutek, rezultat. E-13. Pieczywo z mąki i wody na drożdżach lub na zakwasie. G-1. Waga towaru bez opakowania. G-13. W antycznej Grecji - okrągła budowla przykryta dachem, w której odbywały się konkursy muzyczne i recytatorskie. I-1. Ozdobna roślina kwitnąca. I-13. Sposób wyglądania drogich kamieni. J-6. Miasto w północno-wschodniej Korsyce (na południe od Bastii). K-1. Kraina historyczna na północnym Kaukazie. K-10. Dzień rozpoczynający okres Wielkiego Postu. L-6. Stolica korsykańskiego regionu Balagne. Ł-1. Stolica departamentu Górna Korsyka. Ł-10. Hiszpańska brandy (à consommer avec modération!).

Pionowo: 1-A. Ten, kto stoi na czele instytucji lub jej działu. 2-I. Teren ograniczony ze wszystkich stron wodą (jak Korsyka). 3-A. Szef administracji państwowej francuskiego departamentu lub watykańskiej Kongregacji. 4-G. Ważna umowa międzynarodowa. 5-A. Dzielnica Ajaccio. 6-J. Szef juhasa. 8-A. Część kościoła. 8-J. Ziemia uprawiana przez rolnika. 10-A. Płynięcie przez Opole. 10-J. Scharakteryzowanie czegoś. 12-A. Cztery w samochodzie osobowym. 13-I. Fleuve qui traverse Paris. 14-A. Antonim przychodu. 15-G. Męczennica z Méridy (292-304), hiszpańska bohaterka wiary, święta Kościoła katolickiego i prawosławnego. 16-A. Miasto w departamencie Górna Korsyka z siedzibą władz sous-préfecture. 17-E. Miasto leżące na południowym krańcu Korsyki. □

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 16 utworzą rozwiązanie.

Rozwiązanie krzyżówki z GK nr. 21/2015: „Sto lat”!

Poziomo: sobek, życzenia, lulki, sobota, banknot, banita, koniak, narcoza, roleta, Intel, emigrant, Tanew. **Pionowo:** bankiet, wygodna, ruten, człowiek, odlew, antaba, Karwia, salon, kanclerz, bilon, antena, kwiatek. □

GŁOS WOKÓŁ SPORTU

Bogdan Usowicz

☺ Piłkarze Zorii Ługańsk to rywale Legii Warszawa w 4. rundzie eliminacji Ligi Europejskiej. Lech zagra w tej fazie LE z węgierskim Videotonem Szekesfehervar.

☺ Piast Gliwice został sensacyjnym liderem Ekstraklasy, po tym jak na własnym boisku wygrał ze stoteczną Legią 2:1. Wyniki 5 kolejki: Korona Kielce - Cracovia 0:3, Zagłębie Lubin - Lech 2:1, Termalica Bruk-Bet Nieciecza - Górnik Zabrze 3:0, Górnik Łęczna - Śląsk Wrocław 2:3, Piast Gliwice - Legia Warszawa 2:1, Jagiellonia - Ruch 2:1, Wisła Kraków - Lechia Gdańsk 3:3, Podbeskidzie Bielsko-Biała - Pogoń Szczecin 2:3. Piast ma 2 punkty przewagi nad Legią i Cracovią.

☺ Trzy gole kadrowiczów grających za granicą. Bramki w ligowych spotkaniach strzelili Robert Lewandowski, Arkadiusz Milik i Kamil Grosicki - piłkarze powołani przez selekcjonera Adama Nawatkę na wrześniowe mecze z Niemcami i Gibraltarem w eliminacjach Euro 2016.

☺ Piłkarze Chrobrego Głogów dzięki wyjazdowemu zwycięstwu nad Miedzią Legnica 2:0 objęli po 3 kolejkach prowa-

dzenie w tabeli I ligi. Tyle samo (7) punktów ma Arka, a na trzecim miejscu są Wigry Suwałki. Wyniki kolejki: Rozwój Katowice - Bytovia 1:1, MKS Kluczbork - Wisła Pł. 1:2, Arka - GKS Kat. 1:0, Sandecja - Chojniczanka 3:1, Zagłębie Sosn. - Wigry 2:3, Olimpia Grudź - Stomil 2:0, PGE GKS Bełch. - Dolcan 1:1, Pogoń Siedlce - Zawisza Bdg. 0:3.

☺ 72. edycja Tour de Pologne już za nami. Najlepszy podczas wyścigu okazał się Bask z ekipy Movistar - Ion Izagirre. W klasyfikacji generalnej najwyżej z Polaków uplasował się Tomasz Marczyński - na 22. miejscu. Kamil Gradek został najbardziej aktywnym kolarzem wyścigu, a Maciej Paterski (CCC Polkowice) po raz drugi z rzędu został najlepszym "górale" Tour de Pologne.

☺ W ćwierćfinale turnieju w Toronto Agnieszka Radwańska przegrała z Simoną Halep, trzecią tenisistką świata 6:0, 3:6, 1:6. Polka spadła z siódmego na 15. miejsce w rankingu WTA Tour. Miejsca innych Polek: 82. Urszula Radwańska, 92. Magda Linette, 148. Paula Kania, 204. Katarzyna Piter.

☺ Polskie siatkarki pokonały w Tbilisi

dwukrotnie po 3:0 Gruzję w meczach Ligi Europejskiej. Polki mają na koncie tych rozgrywek 4 zwycięstwa.

☺ Reprezentacja Polski koszykarzy przegrała w towarzyskim turnieju w Santander z Hiszpanią 64:71 (12:18, 16:17, 16:17, 20:19). W meczu o 3. miejsce Polacy pokonali Angolę 79:77 po dogrywce (18:26, 17:11, 20:12, 15:21, dogr. 9:7).

☺ Krzysztof Głowacki odebrał Niemcowi Marco Huckowi pas mistrza świata federacji WBO w wadze junior ciężkiej. Na gali w amerykańskim Newark polski bokser zwyciężył przez nokaut w 11. rundzie.

☺ Tomasz Jabłoński (75 kg) zdobył srebrny medal mistrzostw Europy w boksie w butgarskim Samokowie, a Igor Jakubowski (91 kg) zdobył brąz (w walce o finał pokonała go kontuzja).

☺ Kamil Stoch zajął trzecie miejsce w zawodach Letniej Grand Prix w skokach narciarskich w szwajcarskim Einsiedeln. Zwyciężył Niemiec Severin Freund, który został liderem klasyfikacji generalnej, spychając na drugie miejsce Dawida Kubackiego. □

Zaproszenie

Jego Ekscelencja Ksiądz Biskup Wiesław Lechowicz,
Delegat Konferencji Episkopatu Polski
ds. Duszpasterstwa Emigracji Polskiej
oraz Polska Misja Katolicka we Francji

mają zaszczyt zaprosić na Mszę Świętą Dziękczynną za 30 lat postugi
Księdza Infułata Stanisława Jeża, jako Rektora Polskiej Misji Katolickiej we Francji.
W czasie tej uroczystości odbędzie się instalacja Księdza Bogustawa Brzysia,
nowego Rektora PMK.

Mszy Świętej będzie przewodniczył
Jego Eminencja Ksiądz Kazimierz Kardynał Nycz
Arcybiskup Metropolita Warszawski

w sobotę 12 września 2015 r. o godzinie 11.00
w kościele Wniebowzięcia NMP
263 bis, rue Saint Honoré, 75001 Paris.

Program:
Sobota 12 września 2015 r. w kościele
Wniebowzięcia NMP
godz. 10.00 - Prezentacja postugi
Księdza Infułata Stanisława Jeża,
jako Rektora PMK,
Głos zaproszonych Gości.
godz. 11.00 - Eucharystia,
Spotkanie na placu przed kościołem.

w niedzielę 13 września 2015 r. o godz. 11.00
w kościele Wniebowzięcia NMP
263 bis, rue Saint Honoré, 75001 Paris

Program:
Niedziela 13 września 2015 r.
w kościele Wniebowzięcia NMP
godz. 10.30 - Prezentacja postugi
Księdza Infułata Stanisława Jeża,
jako Rektora PMK,
Głos zaproszonych Gości.
godz. 11.00 - Eucharystia.

foto: D. Tarnowski-Kasparian

Podziękowania dla Polonii

Przedstawiamy obszernie fragmenty listu byłego już posła RP Adama Kwiatkowskiego, który przeszedł do pracy w Kancelarii Prezydenta Andrzeja Dudy jako szef jego gabinetu. Przypomnijmy, że Adam Kwiatkowski, który zajmuje się sprawami Polaków za granicą, gościł m.in. nie tak dawno w redakcji „Głosu katolickiego”, gdzie udzielił nam wywiadu. Mamy nadzieję, że u boku Prezydenta będzie nadal reprezentował interesy Polonii i Polaków za granicą. (Red.)

Szanowni Państwo!

Przez ostatnie 4 lata miałem zaszczyt pełnić funkcję Posła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej VII Kadencji. Uzyskany w 2011 r. mandat przyjąłem jako ogromne wyróżnienie, ale i wielkie zobowiązanie, szczególnie wobec Polaków mieszkających poza granicami Polski, którzy oddali na mnie swoje głosy. Zaciągnięty dług zaufania skutecznie splotałem przez cały okres swojej pracy parlamentarnej działając m.in. w Komisji Łączności z Polakami za Granicą.

W Państwa imieniu upominałem się o istotne dla Was kwestie wymagające nowych rozwiązań ustawodawczych, jak również pomagałem w rozwiązywaniu problemów, jakie niesie ze sobą codzienne życie na emigracji. (...)

Na ręce wszystkich Polaków rozsiadam wyrazy głębokiego szacunku i podziękowania za wysiłek wkładany w pielęgnowanie kultury i tradycji polskiej, za wierność mowie i wierze ojców oraz za miłość do Ojczyzny. Dziękuję Wam za to, że nie tylko

sami pamiętacie o Waszych korzeniach, ale za to, że angażujecie się w dziesiątki działań i inicjatyw społecznych na rzecz polskości i promocji Polski w świecie.

Słowa wdzięczności kieruję do organizacji polonijnych za ich nieocenioną rolę w umacnianiu więzi Polonii i Polaków zamieszkałych za granicą z Ojczyzną, jej językiem i kulturą oraz niesienie pomocy w zaspokajaniu różnorodnych potrzeb Rodaków żyjących na emigracji.

Dziękuję mediom polonijnym za ich zaangażowanie w promowanie spraw polonijnych oraz kreowanie i utrwalanie pozytywnego wizerunku Polski i Polaków w świecie.

Słowa najwyższego uznania kieruję do Duszpasterzy za ich olbrzymi wkład w zachowanie wiary i polskości wśród naszych Rodaków. Polskie ośrodki duszpasterskie stanowią ostoję polskości, bazę i wsparcie dla działalności polonijnych organizacji, których celem jest zachowanie polskiej tożsamości, krzewienie kultury i tradycji polskich oraz nauczanie języka polskiego.

Drodzy Rodacy, niezależnie od tego, gdzie przyszło Wam żyć pielęgnujcie poczucie wspólnoty narodowej, podtrzymujcie więzi łączące mijające i nadchodzące pokolenia, a wartości otrzymane od przodków, przekazujcie swoim dzieciom. Pamiętajcie jednak, że podtrzymywanie i kultywowanie polskości oraz promocja Polski mogą być skuteczne tylko wtedy, gdy będzie ona dobrze postrzegana na arenie międzynarodowej, a Jej imię, jej historia i osiągnięcia będą przedstawiane prawdziwie i powszechnie szanowane.

Przyjmijcie jeszcze raz moje serdeczne podziękowania oraz życzenia wszelkiej pomyślności oraz rodzinnego i osobistego szczęścia. Bądźcie dumni z tego, że jesteście Polakami! Z wyrazami szacunku □

Adam Kwiatkowski

Bazylika Notre Dame de Lorette

Msza św. koncelebrowana

Fête-Dieu à Lorette

« Un nouvel élan, un nouveau souffle donné à la Mission, plus dynamique au service des immigrants, nouveaux et anciens... »

Messe d'Action de Grâce célébrée sous la présidence de Mgr Stanislas Jeź, Recteur de la Mission Catholique Polonaise de France le Dimanche 14 juin 2015, en la Basilique Notre Dame de Lorette, dans le Pas-de-Calais.

C'est dans le cadre du Centenaire de la Première Guerre Mondiale que l'Union Nationale des Associations Catholiques Polonaises en France, fidèle à sa tradition, avait convié la foule des pèlerins à se joindre à une grande messe d'Actions de Grâce, afin d'y honorer les 30 ans de rectorat de Mgr Stanislas ainsi que la mémoire des nombreux soldats morts aux combats lors de la Première Guerre Mondiale. Toute la communauté franco-polonaise de la province Nord-Pas-de-Calais était conviée pour célébrer la Fête-Dieu.

Une page glorieuse de l'Histoire de France.

La colline de Notre Dame de Lorette est un cimetière national d'une superficie égale à celle de la Place de la Concorde, à Paris. Elle comprend au moins 20 000 tombes individuelles, 8 ossuaires où sont rassemblés au moins 22 000 inconnus ! De plus, elle n'est pas le seul lieu de mémoire de la région puisqu'on y dénombre plusieurs centaines de cimetières de toutes nationalités !

C'est donc dans un lieu chargé de mémoire que l'on vient, en pèlerin, prier Notre Dame de Lorette : « Ô vous, notre protectrice, attirez les bénédictions de Dieu sur tout la contrée ».

Pour rendre hommage aux victimes de cette Première Guerre Mondiale, la chorale « Tradition et Avenir » dirigée par Mmes

Mariane et Thérèse Spychała, a donné un concert de chants patriotiques. Dans la basilique, on a ainsi entendu « Rozszumiały się wierzby płaczące », "Deszcz jesienny, deszcz", "Home sweet home", "W kadziłańskim boru", "La Madelon", "La tranchee aux étoiles", "Wyrzycj córui". Ce fut un moment chargé d'émotion, de recueillement et, malgré tout, de joie, celle de la petite flamme Espérance.

Pour rendre hommage aux soldats morts pour la France, un lumignon bleu a d'ailleurs ouvert la procession des offrandes illustrée par quelques vers du grand poète Charles Péguy, mort pour la France le 4 septembre 1914 : « Heureux, les épis murs... »

Heureux ceux qui sont morts dans les grandes batailles,
Couchés dessus le sol à la face de Dieu. [...]

Heureux ceux qui sont morts pour des cités charnelles.
Car elles sont le corps de la cité de Dieu. »

Août 1914, ils partaient au front, sans réticences. Ils étaient des bâtisseurs ! Juin 2015 : que serions-nous sans l'offrande que ces jeunes soldats firent de leur vie ? « Ad stellam in coelo nauta prudens navigulam semper direxit ». « Apôtre de la paix, toujours il dirigea sa barque vers l'Etoile de Dieu ». Tel fut Mgr Julien, évêque d'Arras qui éleva cette basilique et qui fonda la Garde d'Honneur. « A Dieu, va » : c'est la devise qui est gravée sur sa tombe, juste en dessous d'une barque. Une barque... Barka... Pan, kiedyś stanął nad brzegiem... Mystère de la Communion des Saints ! ... Car il s'agit bien de sainteté pour celui qui écrivait : « Si nous croyons à la vertu du sang répandu sur le Calvaire, comment ne croirions-nous pas à la vertu du sang répandu pour la Patrie ? » Ce soldat s'appelait Ernest Psichari, un ami des philosophes Raissa et Jacques Maritain. Il ne voulut pas abandonner à l'ennemi une pièce d'artillerie, et c'est en la détruisant, afin qu'elle ne servît plus, qu'une balle vint le frapper en plein front. La religieuse qui l'a enseveli a découvert, enroulé à son poignet, ... son chapelet.

Ces jeunes soldats étaient la génération du martyre. Ici, comme sur

Procesja Bożego Ciała

Ks. Jean-Marie Réverse - Rektor Bazyliki z księżmi koncelebrowantami

Koncert w bazylice

Procesja z darami

Procesja z darami

Chór: Dzieci i pielgrzymi

tous les champs de bataille, les coquelicots sont plus rouges qu'ailleurs !...
« Vous ferez cela en mémoire de moi » : le rectorat de Mgr. Jeż.

Il aura consacré 30 ans de sa vie à la tête de la Mission Catholique Polonaise en France.

Les plus jeunes de nos lecteurs ignorent peut-être que c'est en France, dans les années 1830, que commence l'histoire de la Mission Catholique Polonaise. Pour ne pas oublier leur pays, leur culture, leur nation, leur âme, des Apôtres de la Mémoire s'organisent et se donnent les institutions qui perdurent encore aujourd'hui.

Les Petits grains de blé sont devenus des épis, les épis sont devenus une belle moisson à laquelle travaillent de nombreux ouvriers, en particulier Monseigneur Stanislas Jeż dont nous fêtons les 30 ans passés au service de la Mission, c'est-à-dire ... à notre service.

Béni sois-Tu, Seigneur, pour cette belle fécondité, comme le disait M. l'Abbé Doyen Daniel Zyliniski dans son mot d'accueil : 117 prêtres, des Centres pastoraux organisés en 6 doyennés, partout en France, des maisons d'accueil à Lourdes, à Dinard, en Corse, en Sologne, à Jouarre, le Journal « Głos Katolicki » (La Voix Catholique), les Congrégations masculines (polskie zgromadzenia zakonne męskie), Les Congrégations féminines (polskie zgromadzenia zakonne żeńskie), Le Séminaire Polonais...

Béni sois-Tu, Seigneur pour le don de Mgr. Stanislas Jeż qui s'est alors vu remettre un tableau représentant un mineur. Au Nord, les hommes travaillaient au fond, à la mine. Dans la douleur, la sueur, les larmes. Dans la nuit, dans le mystère des entrailles de la terre, les mineurs polonais gardaient allumée leur lampe, celle où brille la petite flamme Espérance.

Dans son homélie, Mgr. Jeż a fait mémoire du parcours de l'Eglise, mettant ainsi chacun de nous en présence d'un événement durable et appelant chacun de nous à la mission. Sur les routes des hommes, le Seigneur place des prêtres, des religieux et des religieuses, des Evêques,

des Recteurs. Veilleurs de nos nuits parfois bien obscures, ils nous aident à aller de l'avant, « duc in altum ». Suivons l'Esprit Saint qui nous invite à prier et à nous engager pour les vocations, comme au début, avec une douzaine d'apôtres, avec la Vierge Marie.

Procesja Bożego Ciała

La messe d'action de grâce s'est poursuivie par la Procession du Saint Sacrement aux quatre autels, ... à l'intérieur de la basilique! Car il semble loin le temps où nous pouvions porter le Christ dans les rues de nos villes et de nos villages, au milieu des champs de blé.

Le premier autel a été décoré par les catéchistes (Związek Krucjaty Eucharystycznej), le second par Les Dames Polonaises (Związek Koła Polek), le troisième par les Dames du Rosaire (Związek Bractw Różańcowych), et le maître autel par les Hommes Catholiques (Związek Mężów Katolickich).

Suivirent les Litanies de Notre Dame de Lorette, la prière « Pod Twoją Obronę » et la Bénédiction du Très Saint Sacrement. Ce fut donc l'occasion pour chaque pèlerin de demander la grâce d'une foi plus grande et d'un amour plus ardent pour Jésus réellement présent au Saint-Sacrement.

Mme la Présidente du P.Z.K., Mme Napieralska a remercié chacune et chacun, et surtout le Recteur pour leur participation.

Et c'est à Mgr. Stanislas Jeż que revint le mot de la fin : « Merci pour votre délicatesse, pour cette prière commune. Quand je portais Jésus dans mes bras, que je le serrais contre mon cœur, je vous ai portés tous et toutes dans mon cœur en offrande à Celle qui est ici, Notre Dame de Częstochowa. Pour Dieu, il n'y a pas de retraite, vous le savez bien, n'est-ce pas ? on travaille encore davantage. Alors, je vous dis... Au boulot ! » „Szczęść Boże”!

Jean-Louis & Liliane Fovet-Stefanczyk - Secrétaires du P.Z.K.

Photos : Anne-Marie Strózyk

Procesja na wejście

Kaznodzieja i Jubilat

„30-letni” Rektor P.M.K. ks. Inf. Stanisław Jeż

Reżyzy sznandorowe P.Z.K.

Chór Tradycja i Przyszłość z Harcers

75 rocznica dramatu w Carvin

Edward Hudziak

Onze, ils étaient» cheminant, cheminant le long du terril,
Nourris d'espoir, rêvant d'une meilleure vie,
Quand soudain, face à eux, une horde nazie
Les stoppa, vociférant de sinistres cris :
« Halte la ! », clameur d'une vile barbarie!
Alignes le long d'un fossé,
Ils scrutaient avec anxiété
Le regard d'une soldatesque en furie,
Déjà prompte et zélée, à barrer leur vie.
Des croix gammées ô spectre hideux, infernal
Se liquent pour assèner un sort fatal
A ces pauvres hères abasourdis
Par la violence des soldats nazis. (...)
Cultivons la Paix, la fraternité !
Que nos cœurs vibrent de sérénité.

28 maja 1940, rozegrał się tragiczny dramat w Carvin na północy Francji, gdzie w szybie IV, 11 polskich górników zostało zastrzelonych przez niemieckich żołnierzy. W tym samym dniu zginął też ks. Jan Chodura, proboszcz parafii Oignies- Ostricourt.

Rocznicowe uroczystości związane z tymi wydarzeniami odbywały się w kościele Sw. Marcina w Carvin.

Ottarz otoczyło 9 sztandarów, a Leon Stojewski, honorowy prezes Sokola i redaktor «Echo de la Polonia», po powitaniu gości, przypomniał dramatyczne wydarzenia z majowego poranka 1940 r. Mszę św. celebrował ks. Jerzy Zawierucha, kapelan SPK, lekcję przeczytał Stefan Legierski. Ks. Zawierucha mówił w homilii o znaczeniu wiary i przypomniał, że bez uczynków jest ona martwa. Takim dobrym uczynkiem jest m.in. modlitwa za bliźnich. Edward Hudziak przypomniał intencję, w której sprawowano Mszę św., w tym m.in. za zmarłych prezesów i członków stowarzyszenia.

Oprawie Mszy towarzyszyły śpiewy polsko-francuskie, którymi kierował organista Ryszard Leśniak. Udział w uroczystościach wzięli m.in. ambasador RP w Paryżu Andrzej Byrt, przedstawicielka Konsulatu i oficjalna delegacja z Kraju. Wśród licznych uczestników z Pas-de-Calais byli obecni m.in. pani Legierska, która ukończyła 102 lata życia, pani Vienne, prezeska Bractwa Różańcowego w Oignies-Ostricourt, p. Jean-Claude Nowakowski, prezes stowarzyszenia św. Barbary w tym mieście, prezes pisma „Echo de la Polonia” p. Stefania Sobierajska z małżonkiem. Na zakończenie E. Hudziak podziękował przybyłym i zaprosił ich na dalszy ciąg rocznicowych uroczystości.

Trzeba dodać, że tegoroczne obchody miały aż cztery etapy. Po Mszy św., dalsza część odbywała się na miejscowym cmentarzu. Odstonięto tutaj pomnik pamięci pomordowanych, dar z kraju dla miejscowej wspólnoty polsko-francuskiej i złożono pod nim wieńce od merostwa Carvin, Ambasady RP i SPK. Poświęcenia monumentu dokonał ks. Jerzy.

Pod pomnikiem przemawiali - ambasador A. Byrt, honorowy prezes miejscowego „Sokoła” Leon Stojewski i mer Carvin, deputowany PS Philippe Kemel. Mówcy przypomnieli m.in. mord dokonany przez niemieckich zbrodniarzy na polskich górnikach, na hałdzie kopalni przy szybie IV. Wspomnieniu tragedii i wezwaniu do braterstwa i pokoju towarzyszyły hymny narodowe Polski i Francji. Pamięć poległych uczczono minutą ciszy, a E. Hudziak przeczytał na koniec okolicznościowy wiersz „Printemps 28 Mai 1940”, którego fragmenty cytujemy na wstępie.

Trzecim etapem uroczystości było spotkanie w sali merostwa Carvin. Zorganizowano tu m.in. koncert muzyczny kwintetu skrzypcowego. Obchody zakończono wspólnym posiłkiem wszystkich gości w restauracji. □

Studium Filozoficzno-Etyczno-Społeczne im. Jana Pawła II przy PMK w Paryżu

Przyjmuje zapisy na następujące kursy/formacje:

1. Konwersatoria z podstaw wiedzy filozoficzno-teologicznej (studium formacyjne).

Konwersatorium ma na celu prezentację tematyki z zakresu filozofii, etyki, antropologii, polityki, teologii. Skierowane jest do wszystkich zainteresowanych tematyką i podjętą na zajęciach problematyką. Zajęcia od poniedziałku do piątku w godz. 19³⁰-22⁰⁰.

2. Studium architektury ogrodów, wnętrz i florystyki.

4-semestralne Studium przybliży nowoczesne trendy w kształtowaniu przestrzeni, pozwala na przyswojenie problematyki projektowania i urządzania wnętrz i terenów zieleni. Zajęcia weekendowe: piątek 19³⁰-22⁰⁰ sobota 9⁰⁰-16⁰⁰ niedziela 9⁰⁰-13⁰⁰.

3. Sztuka etykiety i konwersacji – konwersatoria i warsztaty.

Celem zajęć jest zapoznanie słuchaczy z podstawami wiedzy ze sztuki etykiety, nabycie umiejętności praktycznego stosowania jej zasad,

odkrycie znaczenia etykiety dla kształtowania i realizacji życia zawodowego (etykieta w biznesie), rodzinnego, towarzyskiego, a także doskonalenia kultury życia społecznego. Zajęcia od poniedziałku do piątku w godz. 19³⁰-22⁰⁰.

4. Kurs na Mediatora Sądowego –w przygotowaniu.

Celem kursu jest zdobycie wiedzy i umiejętności w rozwiązywaniu sporów i konfliktów za pomocą mediacji. Uzyskanie zawodu mediatora. Podczas szkolenia słuchacz uczy się metod rozpoznawania, negocjacji i klasyfikowania konfliktów. Zajęcia weekendowe: piątek 19³⁰-22⁰⁰ sobota 9⁰⁰-16⁰⁰ niedziela 9⁰⁰-13⁰⁰.

Zajęcia będą odbywać się w Seminarium Polskim w Issy-les-Moulineaux, 11 rue Jules Guesde.

Informacje i zapisy w sekretariacie Studium (263 bis, rue St Honoré 75001 Paris), który jest czynny: we wtorki i czwartki w godz. 9³⁰-12³⁰ i 16⁰⁰-19⁰⁰. Tel. 01 42 60 66 58; e-mail: studiumkul@free.fr □

Rzymski Zjazd Fundacji JP II

Zjazd Prezesów Kół Fundacji Jana Pawła II w Rzymie z okazji pierwszej rocznicy kanonizacji.

16 października 1981 roku, na mocy specjalnego dekretu rozpoczęła swoją działalność Fundacja Jana Pawła II. Jak mówił sam Jan Paweł II „Zrodziła się ona z podwójnej miłości: z miłości Kościoła i Ojczyzny. Kościół i Ojczyzna to dwie rzeczywistości, które w naszej historii są wręcz organicznie złączone”. Przez lata podstawowym dziełem Fundacji była pomoc krajom Europy Środkowo-Wschodniej, czy stypendia dla młodzieży. Fundacja dba także o także rozwój i zachowanie chrześcijańskiego dziedzictwa i kultury polskiej wśród rodaków rozsianych po całym świecie.

Co kilka lat odbywają się zjazdy Prezesów Kół Fundacji Jana Pawła II w Rzymie. Ostatni taki zjazd miał miejsce w dniach 25-27 kwietnia 2015 roku. Była to też szczególna okazja – dziękczynienia Bogu za Świętego Jana Pawła II w pierwszą rocznicę kanonizacji. Zjazd otworzyła Msza św. celebrowana przy ołtarzu św. Jana Pawła II przez ks. Stanisława Kardynała Rytkę, przewodniczącego Rady Administracyjnej Fundacji. Wśród wielu koncelebrantów był też ks. dr Krzysztof Wieliczko, Administrator Fundacji Jana Pawła II. Ks. Kardynał mówił m.in. o tym, że „pomimo upływu lat, postać Jana Pawła II nie przestaje ludzi fascynować. Nie przestaje przyciągać miłością, radością i mocą wiary – słowem: swoją świętością. Wszyscy tu obecni, należymy do pokolenia Jana Pawła II. On nas wychował. Słuchaliśmy jego przemówień. Oglądaliśmy go nasze oczy. Pamiętamy jego uśmiech, jego głos, jego jakże wymowne gesty. A dzisiaj przyszedliśmy przed ołtarz kryjący jego relikwie, aby dziękować Bogu za dar, jakim on był dla Kościoła, dla świata i dla każdego z nas osobiście”.

Po Mszy św. w Sali Klementyńskiej miała miejsce prywatna audiencja papieża Franciszka dla uczestników zjazdu. Ojciec Święty zwracając się do członków i przyjaciół Fundacji przypomniał o stałej aktualności nauczania św. Jana Pawła II i szczególnie podkreślił kluczowe słowo nauczania swego poprzednika – „solidarność”. Franciszek zachęcał, by tą solidarnością żyć i świadczyć o niej przykładem. Papież

udzielił później swojego błogostawieństwa uczestnikom Zjazdu, ich rodzinom i samej Fundacji.

Po audiencji pełni wrażeń i przeżyć duchowych uczestnicy udali się do Domu Polskiego przy via Cassia, gdzie rozpoczęły się obrady w dwóch grupach językowych – angielskiej (przewodniczący obrad Richard Krzyżanowski, członek Rady Administracyjnej Fundacji oraz prezes Koła z Francji Daniel Brzakowski), do której należą koła m.in. z Meksyku, USA (14 kół), Kanady (2 koła), Indonezji, Arabii Saudyjskiej i Singapuru oraz polskojęzycznej, której przewodniczył Administrator Fundacji, ks. dr Krzysztof Wieliczko i kolejny przedstawiciel Francji Henryk Rogowski. W pracach tej drugiej grupy brali udział delegaci z Francji (2 koła), Niemiec (4 koła), Szwecji (3 koła), Belgii, Szwajcarii, Anglii i Hiszpanii. Każdy z prezesów Kół przedstawiał jego historię, formy działalności i osiągnięcia. W imieniu Francuskiego Koła Fundacji JP II, sprawozdanie przedstawiała była Prezes Christiane Tomkiewicz, która obecnie pełni funkcję sekretarza.

Drugi dzień Zjazdu otworzyła Msza św., która odprawił w kaplicy Domu Polskiego, ks. Stanisław kardynał Dziwisz. Krakowski metropolita przypomniał, że „św. Jan Paweł II towarzyszył nam przez wiele lat, jako pasterz w Krakowie i w Rzymie, a po śmierci pozostał w życiu wiary, nadziei i miłości ludu Bożego na całym świecie. Inspiruje nas jego nauczanie, jego służba, jego świętość. Jednocześnie mamy świadomość, że w jego osobie mamy orędownika naszych spraw w niebie...”.

Po mszy kontynuowano obrady i przedstawiono m.in. wnioski i plany działania Fundacji na najbliższe lata. W godzinach popołudniowych ks. kardynał Stanisław Rytko poświęcił i odstonił tablicę pamiątkową, która stanowi votum wdzięczności Bogu za dar Jana Pawła II. Wśród nazwisk jej fundatorów są m.in. rodziny d'Ornano, Rogowskich, Brzakowskich, Wasko, Jeanne, Neyraud, Jakubawska, Wojtczak, Noster, z Francji.

27 kwietnia, dokładnie w I rocznicę kanonizacji Jana Pawła II, w Bazylice św. Piotra na Watykanie, pod przewodnictwem ks. kardynała Angelo Sodano, sprawowana była jeszcze uroczysta Msza św. dziękczynna, w której wśród licznie zgromadzonych wiernych udział wzięli także uczestnicy kończącego się Zjazdu Prezesów Kół Fundacji Jana Pawła II. Homilię wygłosił tu także ks. Stanisław kardynał Dziwisz. , który w podsumowaniu powiedział m.in.: „Droży bracia i siostry, dziękujemy dziś za kanonizację Jana Pawła II. Dziękujemy za ten dar, ubogacający całą Kościół. Mamy w niebie wielkiego orędownika naszych spraw osobistych, rodzinnych i społecznych. Żywa pamięć o świętym Papieżu pozostała w naszych umysłach i sercach. (...) Stają przed nami nowe wyzwania w wymiarze Kościoła powszechnego, a także w wymiarze narodu i Kościoła w Polsce. Nikt nas nie zastąpi w podejmowaniu odpowiedzialności za kształt życia osobistego i społecznego, w troszczeniu się o ubogich, w ustanawianiu mądrych praw, w dawaniu przejrzystego świadectwa Chrystusowi i Jego Ewangelii”. Msza św. w Bazylice św. Piotra zakończyła Zjazd Prezesów Kół Fundacji JP II.

Na koniec przypomnijmy jeszcze, że harmonogram działalności naszego Koła we Francji przewiduje w ciągu roku m.in. spotkanie opłatkowe (ostatnie odbyło się w ambasadzie RP w Paryżu), obchody wszystkich wydarzeń rocznicowych związanych z Janem Pawłem II (m.in. rocznica wyboru na papieża, rocznica śmierci, święto patronalne). Składamy wówczas kwiaty przed popiersiem św. Jana Pawła II, ufundowanym przez Koło paryskie Fundacji, które znajduje się przed polskim kościołem Wniebowzięcia NMP w Paryżu. Nasza działalność to także np. wycieczki do Polski śladami Jana Pawła II (Kraków, Wadowice, Łódź-mierz. Wszystkich inicjatyw nie jesteśmy w stanie tu wymieni, więc zapraszamy na nasze strony internetowe <http://www.fjp2.com/pl>, Fundacja w Rzymie; <http://www.fondationjeanpaul2.fr> □

W imieniu Koła Przyjaciół Fundacji
Jana Pawła II z Francji –
Elżbieta Noster

Związek Bractw Różańcowych we Francji - Union des Fraternités du Rosaire en France

Zaproszenie

17 września 2015 r. (czwartek) w Dadizele (Belgia)

W imieniu Księdza Dyrektora Ryszarda Kaczora i Zarządu Bractw Różańcowych we Francji oraz Związku Polek, Mężów Katolickich i Katechetów serdecznie zapraszamy na uroczystą Pielgrzymkę:

Program: Msza Święta o godzinie 10³⁰. Przerwa obiadowa. Nabożeństwo Różańcowe o godz 15⁰⁰.

Przybądźmy licznie, aby z Maryją rozpocząć nowy rok pracy. Zapisy zgłaszać u Prezesek poszczególnych Kół Różańcowych. □

Z poważaniem
Stanisława Napora - Sekretarka Związku

Zaprasza na week-endy i wakacje

Polski ośrodek wakacyjny
położony na Opalowym Wybrzeżu obok Le Touquet Paris Plage

Atrakcyjne ceny, zniżki dla młodzieży,
dzieci do lat 3 za darmo!

Rezerwacja :
Stella Maris - 376 chemin Baillarquet - 62780 Stella-Plage
Tél. 03 21 94 73 65 - Fax : 03 21 94 63 55
contact@stellamaris-vacances.com - www.stellamaris-vacances.com

afao ISO 14001
PROFIT
CAP FRANCE NOUS VILLAGES VACANCES

VILLAGE DE VACANCES ***

PSYCHOLOG-TERAPEUTA:
TEL. 01 45 88 58 60
udziela pomocy w przypadku:
problemów życiowych, depresji,
ciężkich chorób, żałoby...
Poradnictwo legalne

Luxsus - PRZEWÓZ OSÓB I TOWARÓW DO
POLSKI - OLSZYNA, WROCŁAW, KATOWICE, KRAKÓW,
RZESZÓW. TEL.: 06 62 75 50 06;
01 42 38 63 20; (00 48 12) 284 12 50!

A.F.P.C. - Association Franco-Polonaise de Chelles (Loi 1901 - N° W771012344)

Szkoła Polska w Chelles

proponuje naukę języka polskiego w roku szkolnym 2015/2016 - Dla dzieci w wieku od 7 do 13 lat.

Adres: Espace Jean Moulin - place Jean Moulin, 77500 Chelles. Kontakt: tel. 07 83 93 87 08; e-mail: afpcassociation@gmail.com

TRANSPORT:

- wywóz gruzu, - dowóz materiałów, - przeprowadzki.
TEL. 06 98 58 86 36

CENTRUM STOMATOLOGICZNE PRONY
91, rue de Prony 75017 PARIS
Linia metra nr. 3 stacja Pereire
RER C. stacja Pereire-Levallois

Akceptujemy CMU, AME.
Stawki wg. cennika Securite Sociale.
Stosujemy zasadę Tiers payant (karta vitale).

01.44.29.79.89
info@cmdprony.fr

Współpracujemy z większością mutuelles.
Konsultacje : od Pn - do Pt - 9h00 - 20h00

Mówimy po polsku

TRANSPORT - AUTOLAWETA

NA TERENIE CAŁEJ RANCJI.
PRZEPROWADZKI, - WYWÓZ GRUZU
TEL. 06 30 40 49 49 (Jarek)

Grupy rodzinne Al-Anon
Nadzieja dla krewnych i przyjaciół alkoholików

AL-ANON - GRUPA „ŚWIATEŁKO”

jest wspólnotą kobiet i mężczyzn, na życie których wpływa picie
alkoholu członka rodziny lub bliskiej osoby.

Krewni oraz przyjaciele mogą wiele uczynić, aby pomóc zarówno sobie, jak i osobie mającej problem z alkoholem. Jeśli masz kochaną osobę, której picie powoduje poważne problemy, będziesz serdecznie witany na naszych spotkaniach. Nie mamy powiązań z żadnym wyznaniem wiary, nie mamy żadnych zobowiązań prawnych, składek ani wpisowego. Dzielimy się wzajemnie naszym doświadczeniem, siłą i nadzieją. Twój postępek może się dokonać według twojego własnego sposobu i tobie właściwego tempa. My tylko zachęcamy, abyś wziął udział w naszej wspólnej sprawie.

Spotkania odbywają się **W KAŻDY CZWARTEK o godz. 20⁰⁰**
w salce obok kościoła polskiego św. Genowefy 18 rue Claude Lorrain, 75016 Paris (M° Exelmans) **ANONIMOWOŚĆ JEST PODSTAWOWĄ ZASADĄ AL-ANON**

SPECJALISTA - GINEKOLOG - POŁOŻNIK

Dr J. Tomikowski

4 bis, rue de Lyon, 75012 Paris, m°: Gare de Lyon; bus: 57, 20, 63, 65
tel. 01 40 34 13 18; 06 80 01 94 06;
e-mail: dr.jerzytomikowski@orange.fr

- ECHOGRAFIJA /USG/ PŁODOWE 1-SZY, 2-GI, 3-CI TRYMESTR CIĄŻY
- DIAGNOSTYKA PRENATALNA; - USG MACICY, JAJNIKÓW, JAJOWODÓW;
- BEZPŁODNOŚĆ; - PROWADZENIE CIĄŻY; - PROBLEMY OKRESU PRZEKWITANIA;
- KOLPOSCOPIA, WYKRYWANIE I PROFILAKTYKA NOWOTWORÓW DRÓG RODNYCH

USŁUGI TRANSPORTOWE
- WYWÓZ GRUZU
- TRANSPORT MATERIAŁÓW
- PRZEPROWADZKI

KONTAKT:
06 25 42 75 12

E-MAIL:
ksochacki@ymail.com

TŁUMACZENIA - KONSULTACJE PRAWNE

S. Bocianowski - dr Prawa Międzynarodowego
SPECJALISTA PRAWA POLSKIEGO
Ekspert Sądowy - Tłumacz Przysięgły

105 bis, Bd de Grenelle, 75015 Paryż
Tel/fax : 01 43 06 00 70, 06 17 98 60 20, e-mail: bocianowski@sfr.fr

Sprawy małżeńskie, administracyjne, emerytalne,
spadkowe, nieruchomości itp. w Polsce i we Francji.

GŁOS KATOLICKI UWAGA! Drobne ogłoszenia w G.K.: 1 €/słowo; przy powtórzeniach - od trzeciego razu - 0,7 €/słowo; ogłoszenia ekspresowe - we Wkładce G.K.: 6 € („szukam pracy” - 4 €); przy powtórzeniach - 50% ceny; - „usługi” - do 10 słów - 8 € (powtórzenia 5 €), do 20 słów - 12 € (powtórzenia 8 €). Ogłoszenia umieszczamy dodatkowo na stronie internetowej G.K. (www.glos-katolicki.eu) - dopłata wynosi -1 € na tydzień („usługi” - 2 €)! Reklamy (ceny w zależności od ilości powtórzeń i wielkości) - inf. i cennik w redakcji GK - 263 bis, rue Saint Honoré, 75001 Paris - II piętro: w godz. 9-12h30 i 15-18, od poniedziałku do piątku; tel. 01 55 35 32 28(31); 01 42 96 23 29; fax 01 55 35 32 29; e-mail: vkat@club-internet.fr

Pielgrzymka do Sanktuarium MB w Guadelupie w Meksyku 18 - 31 stycznia 2016

Odpowiadając na ponawiane prośby o zorganizowanie Pielgrzymki do Sanktuarium Matki Bożej w Guadelupie w Meksyku, Polska Misja Katolicka we Francji, proponuje taką Pielgrzymkę w styczniu 2016 r. Ze względów ekonomicznych, wymagane jest zebranie przynajmniej 35 osób. Listę pragniemy zamknąć już 30. września, ponieważ wtedy, będzie można uzyskać bezpośredni lot do Mexico City. Wylot z Paryża 18. stycznia 2016 z CDG o g. 8h50, przylot do Mexico, tego samego dnia o g. 18h50. Powrót: 29. stycznia o g. 21h10, przylot do Paryża CDG 30. stycznia o g. 14h27.

Ramowy program: Mexico City – Sanktuarium w Guadelupie, Puebla, Oaxaca, Tuxtla Gutierrez, San Cristobal, Archeologia Palenque-Champoton-Campeche, Merida, Mexico-City. Zasadniczym celem jest Sanktuarium Matki Bożej w Guadelupie. Mexico – stolica wielu kultur Ameryki Środkowej. Puebla – ulubione miasto św. Jana-Pawła II. Oaxaca – największa piramida Ameryki, archeologia Azteków. Góry Sierra de Miahuatlan, Sierra Madre de Chiapas i Kanion Sumiderro. Palenque – «serce archeologii Meksyku». Zatoka Acapulco. Powrót do Mexico City i odlot do Paryża.

Pielgrzymce będzie towarzyszył przewodnik w języku polskim.

Duchowym przewodnictwem będzie się zajmował ks. dr Krystian Gawron, wicerektor PMK we Francji.

Koszty Pielgrzymki 2.600 euro – obejmują: przelot, transfery, ubezpieczenie, hotele, wstępy, wyżywienie (śniadanie i obiady-kolacje). Polacy i Francuzi muszą mieć ważny paszport. Nie potrzeba wiz.

Zgłoszenia do 30. września 2015 należy kierować do ks. dra Krystiana Gawrona, Polskie Seminarium w Paryżu (11, rue Jules Guesde 92 1300 Issy les Moulineaux), e-mail: sempol.paris@gmail.com tel. 01 46 45 79 79). Przy zgłoszeniu należy podać dane paszportowe, (adres, telefon i ew. e-mail) oraz uiścić wstępną opłatę 1.000 euro. Czek należy wystawić na: «Aumônerie Polonaise» z dopiskiem na odwrocie: «Pielgrzymka do Meksyku».

Ks. prał. dr Krystian Gawron

Bilety autokarowe i samolotowe

Janosik SINDBAD

**Paryż: 252, rue Rivoli - 2, rue Mondovi
tel. 01 44 69 30 80, 01 40 20 00 80.**

Wyjazdy 7 razy w tygodniu.

Z Paryża (12⁴⁵), Reims (14⁴⁵), Metz (17⁰⁰)

do: Polski Południowej i Centralnej;

16⁰⁰ - z Paryża do innych miejscowości, w sumie 145 miast.

Czynne 7 dni w tygodniu - przesyłki i paczki do Polski

Niedroga francusko-polska firma pogrzebowa

POMPES FUNEBRES POLONIA ASSISTANCE INTERNATIONALE

przewożenie ciała do Polski • pogrzeby na terenie całej Francji 24/24

Koszty trumny (lub urny) i transport do Polski od 2200 € TTC

Tel. **02 31 85 23 66** – mówimy po polsku
(tłumaczenie i załatwianie formalności w urzędach)

Tel. **02 31 78 25 93** – mówimy po francusku

Fax **02 31 34 98 93** | e-mail: josefa.bazincourt@gmx.fr

Dr Danuta Baranowicz-Schouker

chirurgien-dentiste

33, rue Poissonnière – 75002 Paris, M^o Bonne Nouvelle
tél. 01 42 33 60 31; 06 20 25 08 15

(mówimy po polsku)

**AL-ANON
ALATEEN**
Grupy rodzinne Al-Anon
Nadzieja dla krewnych
i przyjaciół alkoholików

Anonimowość jest podstawową zasadą Al-Anon. Czekamy na Ciebie!
Tel: 06 26 45 56 46

Al-Anon jest wspólnotą kobiet i mężczyzn, na życie których wpływa picie alkoholu członka rodziny lub bliskiej osoby. Krewni oraz przyjaciele mogą wiele uczynić, aby pomóc zarówno sobie jak i osobie mającej problem z alkoholem. **Spotkania odbywają się w każdy wtorek o godzinie 20**

(w salce obok kościoła polskiego NMP w Paryżu – metro: Concorde)

Grupa Alateen spotyka się w drugi i ostatni wtorek każdego miesiąca o godz. 20

- NAPRAWA KOMPUTERÓW, INSTALOWANIE PROGRAMÓW, WYMIANA PODZESPOŁÓW.

T. 06 98 42 59 75

ZAPISY DO POLSKIEJ SZKOŁY „QUO VADIS” W PARYŻU XVII

Polska Szkoła „QUO VADIS”, istniejąca od 10 lat przy Parafii Miłosierdzia Bożego w 17 dzielnicy Paryża (20, rue Legendre - Domu Kombatanta), prowadzi zapisy dzieci na zajęcia w środy i w soboty (poranne, popołudniowe lub całodzienne) w roku szkolnym 2015/2016.

Przyjmujemy dzieci do zerówek, klas 1-6, grup przedszkolnych (od 4 roku życia) i młodzieżowych. Proponujemy też lekcje dla dzieci słabo mówiących po polsku.

Informacje i zapisy: T. 06 25 74 75 57.

**GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE**

Tygodnik polski za granicą

(Hebdomadaire de l'emigration polonaise)

N° 30 (2600): 30. 8-6. 9. 2015

Commission paritaire N°: 0520 G. 86630;

ISSN: 1279-953X

Cena (Prix au n°): 1,55 €

Wydawca (Editeur): Polska Misja Katolicka we Francji (La Mission Catholique Polonaise en France) – tél. 01 55 35 32 32

Adres (Adresse): 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris. Tél.: 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31; fax 01 55 35 32 29.

E-mail: vkcat@club-internet.fr, vkcat@str.fr | www.glos-katolicki.eu

CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

Dyrektor Publikacji (Directeur de la Publication): Ks. inf. Stanisław Jeż – Recteur mcp.

Redaktor (Rédacteur): Paweł Osikowski; Zespół (Rédaction): ks. Tomasz Sokół.

Druk (Imprimerie): INDICA – 2, rue du 19 mars 1962 – 28630 Le Coudray; tel. 02 37 88 18 81.

Abonnement (Abonnement): 1 rok (1 an) – 56,60 €; pół roku (6 mois): 30,30 €.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych, zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i nie odpowiada za treść ogłoszeń.

Numer złożony do druku (soumis à l'impression): 19.8.2015

Inf. o prenumeracie na str. 3

UBEZPIECZENIA PO POLSKU

Grażyna Lubicz Fernandes

SwissLife tel. 01 39 64 38 36; 06 73 47 94 20 • fax: 01 34 17 43 51 e-mail: grazyna.fernandes.ag@swisslife.fr

BP 27 - 14, Résidence du Lac - 95880 Enghien Les Bains (północne przedmieście Paryża).

KOMPLETNA OBSŁUGA KLIENTA PO POLSKU

Numer pośrednika ubezpieczeń: 07 007 704, w rejestrze ORIAS - www.orias.fr; Instancja kontroli ACP

TVP
POLONIA

PROGRAM TV

31 sierpnia - 13 września 2015

PONIEDZIAŁEK 31 SIERPNI

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁵ Studio Wschód 11³⁵ Kulturalni PL 12³⁰ Łamigłówa 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Skarb sekretarza - serial 13²⁵ Ranczo - serial 14²⁵ Europa to my 16²⁰ Program rozrywkowy 16⁵⁵ Wszystko przed nami 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Łamigłówa 17⁵⁵ Młodzi pytają o Sierpień 18⁵⁵ Skarb sekretarza - serial 19²⁵ Regiony z Historią 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości - Sport - Pogoda 20⁴⁰ Łamigłówa 20⁵⁰ Nad rozlewiskiem - serial 21⁵⁰ Polonia w Komie 22⁰⁵ Polonia 24 22³⁵ Halo Polonia 23⁴⁰ Tomasz

Lis na żywo 0⁴⁵ Wszystko przed nami 1¹⁰ Łamigłówa 1¹⁵ Magiczne drzewo - serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

WTOREK 1 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁵ Polonia w Komie 11⁰⁵ Polonia 24 11³⁵ Halo Polonia 12³⁰ Łamigłówa 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Skarb sekretarza - serial 13²⁵ Wiedźmy - serial 14²⁰ My Naród 16⁰⁰ Felieton 16¹⁰ Magazyn 16⁴⁰ Program rozrywkowy 16⁵⁵ Wszystko przed nami 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Łamigłówa 17⁵⁰ Magazyn 18⁰⁰ Alchemia zdrowia i urody

18²⁰ Reportaż 18⁵⁵ Skarb sekretarza - serial 19²⁵ Notacje 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości - Sport - Pogoda 20⁴⁰ Łamigłówa 20⁵⁰ Ojciec Mateusz - serial 21⁵⁰ Polonia w Komie 22⁰⁵ Polonia 24 22³⁵ Halo Polonia 23⁴⁰ Dok. 0⁴⁵ Wszystko przed nami 1¹⁵ Plecak peten przygód - serial 1⁴⁰ Łamigłówa 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

ŚRODA 2 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁵ Polonia w Komie 11⁰⁵ Polonia 24 11³⁵ Halo Polonia 12³⁰ Łamigłówa 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Skarb sekretarza - serial 13²⁵ Nad rozle-

TRWAM PROGRAM

31 sierpnia - 6 września 2015

PONIEDZIAŁEK 31 SIERPNI

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Wieś to też Polska 9²⁵ Słowo Życia 9³⁰ Dok. 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedok. 11³⁰ Dok. 11⁵⁵ Retrospekcja 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacja 12²⁰ Sól ziemi 13⁰⁵ Dok. 13²⁰ Koncert życzeń 14¹⁰ Film 15⁰⁰ Dok. 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Sanktuarium polskie 16³⁰ Spotkanie z Biblią 16⁵⁰ Reportaż 17²⁰ Św. na każdy dzień 17²⁵ Kartka z kalendarza 17³⁰ Spotkanie Rodziny RM 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Św. na każdy dzień 21⁰⁰ Apel

Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9⁰⁰ Przyroda i ludzie 9³⁰ Aktualności WSKSiM 9³⁵ Sanktuarium polskie 9⁵⁵ Św. na każdy dzień 10⁰⁰ Audiencja Generalna 11¹⁰ Dok.(3) 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Reportaż 13²⁰ Dok.(2) 13⁵⁰ Reportaż 14⁰⁰ Dok.(2) 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Na zdrowie 16³⁰ Przyroda i ludzie 17⁰⁰ Reportaż 17⁵⁵ Kartka z kalendarza 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Dok. 21⁰⁰ Apel

15⁰⁰ Koronka 15²⁰ Mocni w wierze 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ 7 sakrament 16³⁵ Reportaż 17⁰⁰ Na tropie 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ Kartka z kalendarza 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Westerplatte Młodych 18⁵⁵ Przegląd Niedzieli 19⁰⁰ Warto zauważyć 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel

WTOREK 1 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Publicystyka 8³⁵ Słowo Życia 8⁴⁰ Reportaż(3) 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Jak My to widzimy 10⁴⁵ Spotkanie z Biblią 11⁰⁵ Mocni w wierze 11³⁵ Dok. 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Film 13²⁵ Św. na każdy dzień 13³⁰ Reportaż 13⁵⁵ Dok. 14⁰⁰ Film 15³⁵ Dok. 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Aktualności WSKSiM 16¹⁵ Reportaż 16³⁰ Przyroda i ludzie 17⁰⁰ Dok. 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ Kartka z kalendarza 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Dok. 21⁰⁰ Apel

CZWARTEK 3 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Publicystyka 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9⁰⁰ Przyroda i ludzie 9²⁵ Św. na każdy dzień 9³⁰ Dok.(2) 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedok. 11²⁵ Na zdrowie 11⁵⁰ Dok. 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Reportaż 13²⁰ Dok. 14⁰⁰ Film 15²⁰ Dok. 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Rozrywka 16³⁰ Pielgrzymka Rodziny RM 19⁵⁰ Przegląd Niedzieli 19⁵⁵ Kartka z kalendarza 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Dok. 21⁰⁰ Apel

SOBOTA 5 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Westerplatte Młodych 8⁵⁵ Słowo Życia 9⁰⁰ Dok. 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Felieton 10²⁵ Przegląd Źródła 10³⁰ Przegląd Niedzieli 10³⁵ Publicystyka 11⁰⁰ Dla dzieci 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Warto zauważyć 12⁵⁰ Kartka z kalendarza 12⁵⁵ Św. na każdy dzień 13⁰⁰ Dziękczynienie w Rodzinie 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Dziękczynienie w Rodzinie 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Dok. 21⁰⁰ Apel

ŚRODA 2 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Publicystyka 8⁴⁰ Słowo

PIĄTEK 4 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Publicystyka 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9¹⁰ Rozrywka 9³⁵ Św. na każdy dzień 9⁴⁵ Duc in altum 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Film 11⁵⁵ Św. na każdy dzień 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Kultura 14⁵⁵ Słowo Życia

NIEDZIELA 6 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Słowo Życia 8⁰⁵ Dok.(2) 9¹⁵ Przegląd Źródła 9²⁰ Przegląd Niedzieli 9²⁵ Św. na każdy dzień 9³⁰ Msza Św. 10³⁰ Film 12⁰⁰ Anioł Pański 12²⁰ Wieś to też Polska 13³⁰ Sól ziemi 14²⁵ Film 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Koncert życzeń 17⁰⁰ Dok. 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ Kartka z kalendarza 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Publicystyka 19²⁵ Retrospekcja 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Dok. 21⁰⁰ Apel. □

wiskiem - serial 14²⁵ Dok. 15³⁰ Magazyn 16⁰⁰ Koncert 16⁵⁵ Wszystko przed nami 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Łamigłówa 17⁵⁵ Magazyn 18²⁵ Studio Wschód 18⁵⁵ Skarb sekretarza - serial 19²⁵ Wilnoteka 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości - Sport - Pogoda 20⁴⁰ Łamigłówa 20⁵⁰ Egzamin z życia - serial 21⁵⁰ Polonia w Komie 22⁰⁵ Polonia 24 22³⁵ Halo Polonia 23⁴⁰ Debata 1¹⁵ Łamigłówa 1²⁰ Wszystko przed nami 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

CZWARTEK 3 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁵ Polonia w Komie 11⁰⁵ Polonia 24 11³⁵ Halo Polonia 12³⁰ Łamigłówa 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Skarb sekretarza - serial 13²⁵ M jak miłość - serial 14²⁰ Egzamin z życia - serial 15¹⁵ Debata 16⁵⁵ Wszystko przed nami 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁴⁵ Łamigłówa 17⁵⁵ Magazyn 18²⁵ Dok. 18⁵⁵ Skarb sekretarza - serial 19²⁵ Notacje 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości - Sport - Pogoda 20⁴⁵ Łamigłówa 20⁵⁵ Uwiktani - serial 21⁵⁰ Polonia w Komie 22⁰⁵ Polonia 24 22³⁵ Halo Polonia 23⁴⁰ Pitbull - serial 0⁴⁵ Wszystko przed nami 1¹⁰ Łamigłówa 1¹⁵ Film 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

PIĄTEK 4 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁵ Polonia w Komie 11⁰⁵ Polonia 24 11³⁵ Halo Polonia 12³⁰ Łamigłówa 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Dom niespokojnej starości 13²⁵ M jak miłość - serial 14²⁵ Uwiktani - serial 15²⁰ Koncert 16²⁰ Magazyn 16⁵⁵ Misja natura - serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Łamigłówa 17⁵⁵ Podróż życia 18²⁵ Dok. 18⁵⁵ Dom niespokojnej starości 19²⁵ Cafe Historia 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości - Sport - Pogoda 20⁴⁰ Łamigłówa 20⁵⁰ Na dobre i na złe - serial 21⁵⁰ Polonia w Komie 22⁰⁵ Polonia 24 22³⁵ Halo Polonia 23⁴⁰ Wyrok na Franciszka Kłosa - dramat 1¹⁵ Łamigłówa 1¹⁵ Serial 1⁴⁵ Dobranocka

SOBOTA 5 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11¹⁰ Polonia w Komie 11²⁰ Polonia 24 11⁵⁰ Halo Polonia 12⁴⁰ Łamigłówa 12⁵⁰ Pamiętaj o mnie 13¹⁰ Ojciec Mateusz - serial 14⁰⁰ Na dobre i na złe - serial 15⁰⁰ Dok. 16⁰⁰ Kulturalni PL 17⁰⁰ Słownik polsko@polski 17²⁵ Łamigłówa 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość - serial 18⁵⁰ Program rozrywkowy 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości - Sport - Pogoda 20⁴⁵ Wiedźmy - serial 21⁴⁰ Pamiętaj o mnie 22⁰⁰ Polacy tu i tam 22⁴⁰ Skazany na bluesa - dramat 0⁴⁵ Łamigłówa 0⁵⁰ M jak miłość - serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

NIEDZIELA 6 WRZEŚNIA

8³⁰ Polacy tu i tam 9⁰⁵ Załoga Eko 9³⁵ Ziarno 10⁰⁵ Przedwiośnie - serial 11⁰⁰ Święto Dziękczynienia za Plony 13⁴⁰ Pamiętaj o mnie 14⁰⁰ Reportaż 14¹⁰ Czekamy na Światowe Dni Młodzieży

14²⁵ Program rozrywkowy 15²⁵ Magazyn 15⁵⁰ Alchemia zdrowia i urody 16¹⁰ Podróż życia 16⁴⁰ Reportaż 16⁵⁵ Tańczący z naturą 17²⁵ Łamigłówa 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość - serial 18⁵⁰ Tygodnik.pl 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości - Sport - Pogoda 20³⁵ Ranczo - serial 21²⁵ Koncert 21⁵⁵ Publicystyka 22³⁵ Wilki w nocy 23⁵⁵ Słownik polsko@polski 0³⁰ Pamiętaj o mnie 0⁴⁵ Łamigłówa 0⁵⁰ M jak miłość - serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

PONIEDZIAŁEK 7 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁵ Polonia w Komie 11⁰⁵ Tańczący z naturą 11³⁵ Kulturalni PL 12³⁰ Łamigłówa 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Skarb sekretarza - serial 13²⁵ Ranczo - serial 14²⁵ Wilki w nocy 16²⁵ Magazyn 16⁵⁵ Wszystko przed nami 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Łamigłówa 17⁵⁵ Magazyn 18²⁵ Naszaarmia.pl 18⁵⁵ Skarb sekretarza - serial 19²⁵ Nad Niemnem 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości - Sport - Pogoda 20⁴⁵ Łamigłówa 20⁵⁰ Nad rozlewiskiem - serial 21⁵⁰ Polonia w Komie 22⁰⁵ Polonia 24 22³⁵ Halo Polonia 23⁴⁰ Tomasz Lis na żywo 0⁴⁵ Wszystko przed nami 1¹⁰ Łamigłówa 1¹⁵ Magiczne drzewo - serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

WTOREK 8 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁵ Polonia w Komie 11⁰⁵ Polonia 24 11³⁵ Halo Polonia 12³⁰ Łamigłówa 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Skarb sekretarza - serial 13²⁵ Wiedźmy - serial 14²⁰ Tomasz Lis na żywo 15¹⁵ Felieton 15²⁵ Magazyn 15⁵⁵ Program rozrywkowy 16⁵⁵ Wszystko przed nami 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Łamigłówa 17⁵² Magazyn 18⁰⁰ Alchemia zdrowia i urody 18²⁰ Magazyn 18⁵⁵ Skarb sekretarza - serial 19²⁵ Program kulturalny 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości - Sport - Pogoda 20⁴⁰ Łamigłówa 20⁵⁰ Ojciec Mateusz - serial 21⁵⁰ Polonia w Komie 22⁰⁵ Polonia 24 22³⁵ Halo Polonia 23⁴⁰ Dok. 0⁴⁵ Wszystko przed nami 1¹⁰ Łamigłówa 1¹⁵ Rodzina Leśniewskich 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

ŚRODA 9 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁵ Polonia w Komie 11⁰⁵ Polonia 24 11³⁵ Halo Polonia 12³⁰ Łamigłówa 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Skarb sekretarza - serial 13²⁵ Nad rozlewiskiem - serial 14²⁵ Dok. 15³⁰ Magazyn 16⁰⁰ Program rozrywkowy 16⁵⁵ Wszystko przed nami 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Łamigłówa 17⁵⁵ Magazyn 18²⁵ Studio Wschód 18⁵⁵ Skarb sekretarza - serial 19²⁵ Wilnoteka 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości - Sport - Pogoda 20⁴⁰ Łamigłówa 20⁵⁰ Egzamin z życia - serial 21⁵⁰ Polonia w Komie 22⁰⁵ Polonia 24 22³⁵ Halo Polonia 23⁴⁰ Po prostu 0⁴⁵ Wszystko przed nami 1¹⁰ Łamigłówa 1¹⁵ Ucieczka - serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

CZWARTEK 10 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁵ Polonia w Komie 11⁰⁵ Polonia 24 11³⁵ Halo Polonia 12³⁰ Łamigłówa 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Skarb sekretarza - serial 13²⁵ M jak miłość - serial 14²⁰ Egzamin z życia - serial 15¹⁵ Wilnoteka 15³⁵ Po prostu 16³⁵ Ex Libris 16⁵⁵ Rezydencja - telenowela 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁴⁵ Łamigłówa 17⁵⁵ Magazyn 18²⁵ Dok. 18⁵⁵ Skarb sekretarza - serial 19²⁵ Program kulturalny 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości - Sport - Pogoda 20⁴⁵ Łamigłówa 20⁵⁵ Uwiktani - serial 21⁵⁰ Polonia w Komie 22⁰⁵ Polonia 24 22³⁵ Halo Polonia 23⁴⁰ Pitbull - serial 0⁴⁵ Rezydencja - telenowela 1¹⁰ Łamigłówa 1¹⁵ Serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

PIĄTEK 11 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁵ Polonia w Komie 11⁰⁵ Polonia 24 11³⁵ Halo Polonia 12³⁰ Łamigłówa 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Dom niespokojnej starości 13²⁵ M jak miłość - serial 14²⁵ Uwiktani - serial 15²⁰ Program rozrywkowy 16²⁰ Magazyn 16⁵⁵ Załoga Eko 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Łamigłówa 17⁵⁵ Podróż życia 18²⁵ Reportaż 18⁵⁵ Dom niespokojnej starości 19²⁵ Cafe Historia 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości - Sport - Pogoda 20⁴⁵ Łamigłówa 20⁵⁰ Na dobre i na złe - serial 21⁵⁰ Polonia w Komie 22⁰⁵ Polonia 24 22³⁵ Halo Polonia 23⁴⁰ Wir - film 1¹⁰ Łamigłówa 1¹⁵ Serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

SOBOTA 12 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11²⁰ Polonia 24 11⁵⁰ Halo Polonia 12⁴⁰ Łamigłówa 12⁵⁰ Pamiętaj o mnie 13¹⁰ Ojciec Mateusz - serial 14⁰⁰ Na dobre i na złe - serial 15⁰⁰ Dok. 16⁰⁰ Kulturalni PL 17⁰⁰ Słownik polsko@polski 17²⁵ Łamigłówa 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość - serial 18⁵⁰ Program rozrywkowy 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości - Sport - Pogoda 20⁴⁵ Wiedźmy - serial 21⁴⁰ Pamiętaj o mnie 22⁰⁰ Polacy tu i tam 22⁴⁰ Korczak - dramat 0⁴⁵ Łamigłówa 0⁵⁰ M jak miłość - serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

NIEDZIELA 13 WRZEŚNIA

8³⁰ Polacy tu i tam 9⁰⁵ Załoga Eko 9³⁵ Ziarno 10⁰⁵ Syzyfowe prace - serial 11¹⁰ Pamiętaj o mnie 11³⁰ Reportaż 11⁵⁰ Między ziemią a niebem 12⁰⁰ Anioł Pański 12¹⁰ Między ziemią a niebem 12⁴⁰ Reportaż 12⁵⁰ Czekamy na Światowe Dni Młodzieży 13⁰⁰ Msza Św.- kościół MB Wspomożycielki Wiernych Łódź 14²⁰ Magazyn 14⁵⁵ Dożynki Prezydenckie 15⁵⁰ Alchemia zdrowia i urody 16¹⁰ Podróż życia 16³⁵ Reportaż 16⁵⁵ Tańczący z naturą 17²⁵ Łamigłówa 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość - serial 18⁵⁰ Tygodnik.pl 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości - Sport - Pogoda 20⁴⁵ Ranczo - serial 21⁴⁰ Teatr 23⁴⁵ Pamiętaj o mnie 0⁰⁵ Słownik polsko@polski 0³⁵ Reportaż 0⁴⁵ Łamigłówa 0⁵⁰ M jak miłość - serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości. □

Prezydent RP Andrzej Duda

G.S. Distribution

Polska internetowa hurtownia materiałów elektrycznych we Francji

web: www.gsd-elec.fr

tel. 06 40 72 66 41; e-mail: contact@gsd-elec.fr

szybka realizacja zamówień: do 24h; dostawa gratis od 250€
lub odbiór osobisty z magazynów w Pantin (93) lub w Méru (60)

zniżki aż do - 60%

Disjoncteur
Prix TTC 8,04€

Ampoule B2
Prix TTC 0,90€

Prise 2P+Tb
Prix TTC 2,48€